

POLSKI
FADN

SYSTEM ZBIERANIA I WYKORZYSTYWANIA
DANYCH RACHUNKOWYCH Z GOSPODARSTW ROLNYCH

Wyniki uzyskane przez indywidualne gospodarstwa rolne prowadzące rachunkowość w 2004 r.

**(Wyniki reprezentatywne
dla regionu FADN 795
MAZOWSZE i PODLASIE)**

Wykaz skrótów

EU - (ang. European Union); (pol. Unia Europejska)

EC – (ang. European Commission); (pol. Komisja Europejska)

CAP – (ang. Common Agricultural Policy); (pol. Wspólna Polityka Rolna)

DG-AGRI – (ang. Directorate-General Agriculture); (pol. Dyrekcja Generalna do Spraw Rolnictwa)

IERiGŻ – Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej

GUS – Główny Urząd Statystyczny

EUROSTAT – Urząd Statystyczny Unii Europejskiej

SGM – (ang. Standard Gross Margin); (pol. Standardowa Nadwyżka Bezpośrednia)

ESU – (ang. European Size Unit); (pol. Wielkość ekonomiczna)

LU – (ang. Livestock Unit); (pol. Jednostka przeliczeniowa zwierząt)

UAA – (ang. Utilized Agricultural Area); (pol. Ziemia użytkowana dla celów rolniczych = użytki rolne)

AWU (ang. Annual Work Unit); (Jednostka przeliczeniowa pracy)

FWU (ang. Family Work Unit); (Jednostka przeliczeniowa pracy godziny)

FADN – (ang. Farm Accountancy Data Network)

Polski FADN – System Zbierania i Wykorzystywania Danych Rachunkowych z Gospodarstw Rolnych

euro – jednostka monetarna, obowiązująca w większości Krajów Członkowskich Unii Europejskiej

EUR – oznaczenie systemowe jednostki monetarnej o nazwie „euro”

Wstęp

Na podstawie obowiązków nałożonych przez Ustawę z dnia 29 listopada 2000 r. o zbieraniu i wykorzystywaniu danych rachunkowych z gospodarstw rolnych (Dz. U. Nr 3 poz. 20 z 2001 r.), Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej zbierał w 2004 r., we współpracy z 26 biurami rachunkowymi, dane rachunkowe z 12 100 gospodarstw rolnych, stanowiących reprezentatywną próbę towarowych gospodarstw w Polsce.

W opracowaniu przedstawione są po raz pierwszy w 80-letniej historii rachunkowości w Polsce, wyniki statystycznie reprezentatywne dla pola obserwacji Polskiego FADN z regionu 795, liczącego 268 955 gospodarstw, których minimalna wielkość ekonomiczna określona wg zasad Wspólnotowej Typologii Gospodarstw Rolnych, wyniosła dwie europejskie jednostki wielkości (ESU). Zaprezentowane wyniki obliczone zostały na podstawie danych pochodzących z reprezentatywnej dla regionu FADN – Mazowsze i Podlasie, próby liczącej 4 335 gospodarstw.

Opracowane wyniki są w pełni zgodne z pojęciami i kategoriami ekonomicznymi, prezentowanymi w publikacjach Dyrekcji Generalnej do Spraw Rolnictwa UE (DG AGRI).

Opracowanie składa się z trzech podstawowych części:

- wstępnej, charakteryzującej Sieć Danych Rachunkowych Gospodarstw Rolnych (FADN),
- metodycznej, zawierającej wyjaśnienia metodyczne rachunku wyników,
- statystycznej, zawierającej dane statystyczne nazywane „Wyniki Standardowe FADN, poziom I” (ang. Standard Results), dla grup gospodarstw rolnych, ustalonych na podstawie trzech kryteriów grupowania: wielkości ekonomicznej, typu rolniczego i zasobów ziemi. Wyniki Standardowe zawierają około 120 zmiennych charakteryzujących sytuację ekonomiczno-finansową gospodarstw rolnych w roku obrachunkowym.

1. Uwagi ogólne

1.1. Podstawowe informacje o FADN

FADN to europejski system zbierania danych rachunkowych z gospodarstw rolnych, którego formalne kształtowanie rozpoczęło się w 1965 r.

FADN był tworzony etapowo w miarę poszerzania Unii Europejskiej, na podstawie Rozporządzenia Rady EWG nr 79/65/EWG z dnia 15 czerwca 1965 r. w sprawie utworzenia sieci zbierania danych rachunkowych dotyczących dochodów i działalności gospodarstw rolnych w Europejskiej Wspólnocie Gospodarczej. W początkowej fazie zaistniał w sześciu krajach założycielskich, a po poszerzeniu w 1973 r. (etap II) w Wielkiej Brytanii, Irlandii i Danii, w Grecji (etap III) od 1981 r., w Hiszpanii i Portugalii (etap IV), od 1986 r., w Finlandii, Szwecji i Austrii (etap V) od 1995 r. i od 1 maja 2004 r. (etap VI) na Cyprze, w Estonii, Litwie, Łotwie, Malcie, Polsce, Słowacji, Słowenii, Republice Czeskiej i na Węgrzech.

Obecnie FADN funkcjonuje na terenie 25 krajów członkowskich UE.

Schemat 1 Etapy tworzenia FADN w Europie

Unikalność FADN polega na tym, że gromadzi on dane zaliczane do grupy wrażliwych z tej racji, że opisują przede wszystkim sytuację ekonomiczną i finansową gospodarstw rolnych.

Mając na uwadze cele do spełnienia, FADN bazuje na danych rachunkowych pochodzących z rachunkowości realizowanej w konwencji rachunkowości tzw. zarządczej, a ta odmiana rachunkowości w odróżnieniu od finansowej¹ ma na celu jak najbardziej wierne odzwierciedlenie sytuacji gospodarstwa rolnego. O wyborze tej konwencji rachunkowości zdecydowała chęć podejmowania decyzji jak najbardziej adekwatnych do rzeczywistej sytuacji gospodarstw rolnych. W przeciwnym wypadku nawet najlepiej wypracowane warsztatowo decyzje odnosiłyby się do rzeczywistości wirtualnej, wygenerowanej przez wirtualne dane rachunkowe².

¹ Rachunkowość finansowa podlega odpowiednim przepisom prawa, które są różne w poszczególnych Krajach Członkowskich Unii Europejskiej.

² Większość uczestników szkoleń na temat rachunkowości rolnej na zadawane pytanie: czy możliwe jest podjęcie bardzo dobrej decyzji na podstawie danych które nie odzwierciedlają stanu rzeczywistego gospodarstwa, udzieliło negatywnej odpowiedzi. Taka odpowiedź jest niestety błędna. Stan takiej wiedzy może bowiem doprowadzić do podjęcia decyzji warsztatowo bardzo dobrych lecz niestety nieadekwatnych do stanu określonego gospodarstwa. Zagrożenie to potęgowane jest tym, że odnosi się nie tylko do decyzji podejmowanych na szczeblu gospodarstwa rolnego przez bezpośredniego decydenta – rolnika, ale także udzielania nieadekwatnych porad przez doradców oraz decyzji podejmowanych przez polityków gospodarczych.

W polu obserwacji FADN znajdują się gospodarstwa towarowe, mające zasadniczy udział w tworzeniu wartości dodanej w rolnictwie. Za takie uznawane są gospodarstwa, które mieszczą się w grupie gospodarstw wytwarzających w danym regionie FADN lub kraju co najmniej 90% wartości standardowej nadwyżki bezpośredniej (SGM). Dolny próg graniczny gospodarstwa rolnego zaliczanego do pola obserwacji FADN wyznaczany jest na podstawie sumowania wartości SGM z gospodarstw znajdujących się w krajowym rejestrze gospodarstw rolnych, poczynając od największych do momentu, aż ustalona zostanie wielkość ostatniego gospodarstwa, które wyczerpuje 90% wartości SGM w odpowiedniej jednostce administracyjnej.

Progi wielkości ekonomicznej, wyznaczające minimalną wielkość gospodarstw rolnych włączanych do pola obserwacji FADN są różne w poszczególnych Krajach Członkowskich. Różnice te wynikają przede wszystkim z powodu istniejących różnic w strukturze agrarnej poszczególnych Krajów Członkowskich.

Podkreślić należy, że FADN jest jedyną bazą danych, gromadzonych według jednolitych zasad z reprezentacyjnej próby towarowych gospodarstw rolnych funkcjonujących na obszarze Unii Europejskiej.

Wspólnotowa Typologia Gospodarstw Rolnych

Zasady klasyfikacji gospodarstw zostały precyzyjnie określone i po raz pierwszy formalnie ustanowione Decyzją Komisji (EWG) 78/463/EEC z dnia 7 kwietnia 1978 r. Według tych zasad gospodarstwa rolne funkcjonujące na terenie Wspólnoty klasyfikowane są najczęściej według dwóch kryteriów:

- wielkości ekonomicznej,
- typu rolniczego.

W podstawowej klasyfikacji gospodarstw rolnych mają zastosowanie parametry ekonomiczne. Są nimi:

- standardowa nadwyżka bezpośrednia (SGM – Standard Gross Margin),
- europejska jednostka wielkości (ESU – European Size Unit).

1. Standardowa nadwyżka bezpośrednia (SGM - Standard Gross Margin) jest nadwyżką wartości produkcji danej działalności rolniczej nad wartością kosztów bezpośrednich **w przeciętnych dla danego regionu warunkach produkcji**. W celu wyeliminowania wpływu zmian w produkcji (np. wywołanych złą pogodą) lub cen produktów i środków produkcji, do obliczeń przyjmowane są średnie z trzech lat odpowiedniego okresu, na podstawie uśrednionych danych rocznych z danego regionu. Z tego właśnie powodu, pojęcie nadwyżki bezpośredniej zostało uzupełnione terminem „standardowa”.

Współczynniki SGM są obliczane dla każdego regionu statystycznego i dla każdej prowadzonej działalności w odniesieniu do 1 ha uprawy lub 1 sztuki zwierzęcia. W Unii Europejskiej są regiony SGM, dla których wylicza się SGM dla 124 działalności.

Tak duża liczba pozycji w zestawach standardowych nadwyżek bezpośrednich odzwierciedla nie tylko zróżnicowanie rolnictwa w Unii Europejskiej, ale także ukazuje poziom stosowanej szczegółowości, zapewniający porównywalność dostarczanych wyników, a tym samym realnie odzwierciedlający sytuację w rolnictwie.

2. Europejska Jednostka Wielkości (ESU-European Size Unit) jest parametrem służącym do określania wielkości ekonomicznej gospodarstwa rolnego. W tym celu wartość standardowej nadwyżki bezpośredniej gospodarstwa rolnego wyraża się w jednostkach ESU. Jedno ESU odpowiada równowartości 1200 euro.

3. Wielkość ekonomiczna gospodarstwa rolnego stanowi jedno z kryteriów używanych dla charakteryzowania gospodarstwa rolnego we Wspólnotowej Typologii Gospodarstw Rolnych. Jest ona określana na podstawie sumy wartości standardowych nadwyżek bezpośrednich (SGM) wszystkich działalności występujących w gospodarstwie.

4. Typ rolniczy gospodarstwa jest kolejnym kryterium stosowanym w klasyfikacji gospodarstw rolnych. Jest on określany na podstawie udziału poszczególnych działalności w tworzeniu ogólnej wartości standardowej nadwyżki bezpośredniej (SGM) w gospodarstwie.

W zależności od pożądanego stopnia dokładności, typy rolnicze gospodarstw są dzielone na:

- 8 typów ogólnych i grupę gospodarstw niesklasyfikowanych (oznaczanych z użyciem jednego znaku),
- 17 typów podstawowych (oznaczanych z użyciem dwóch znaków),
- 50 typów szczegółowych (oznaczanych z użyciem trzech znaków),
- podtypy 50 typów szczegółowych (oznaczanych z użyciem czterech znaków).

Współczynniki SGM liczone są okresowo na podstawie średnich danych z trzech kolejnych lat w wydzielonych regionach krajów członkowskich. Komisja UE ustala listę działalności rolniczych, dla których konieczne jest policzenie SGM, obecnie lista ta obejmuje 109 rodzajów działalności.

1.2. Zakres podmiotowy FADN

Minimalny próg określający gospodarstwo jako towarowe (oznacza to włączenie gospodarstwa do badań) wyrażony jest w ESU. Wielkość ta jest ustalana dla każdego kraju członkowskiego oddzielnie i zmienia się w czasie, zgodnie z ewolucją struktury i siły ekonomicznej gospodarstw rolnych (patrz: Tabela 1.2-1).

Tabela 1.2-1 Progi minimalnej wielkości ekonomicznej i liczebność próby FADN wg krajów członkowskich w 2004 r.

Kraj	Dolny próg wielkości ekonomicznej ESU	Liczba gospodarstw w próbie szt.	Struktura %
Austria	8	2 000	2,5
Belgia	16	1 000	1,2
Cypr	1	500	0,6
Czechy	4	1 300	1,6
Dania	8	2 000	2,5
Estonia	2	500	0,6
Finlandia	8	1 300	1,6
Francja	8	6 100	7,5
Grecja	2	5 500	6,8
Hiszpania	2	10 100	12,4
Holandia	16	1 500	1,8
Irlandia	2	1 300	1,6
Litwa	2	1 000	1,2
Luksemburg	8	300	0,4
Łotwa	2	1 000	1,2
Malta	8	500	0,6
Niemcy	8	5 300	6,5
Polska	2	12 100	14,9
Portugalia	2	3 000	3,7
Słowacja	6	600	0,7
Słowenia	2	900	1,1
Szwecja	8	1 000	1,2
Węgry	2	1 900	2,3
Wielka Brytania (w tym: Irlandia Północna)	16 (8)	2 500 (320)	3,1
Włochy	4	18 000	22,2
Razem FADN UE	x	81 200	100,0

Źródło: Rozporządzenie Komisji nr 730/2004 z 19 kwietnia 2004 zmieniające Rozporządzenia nr 1859/82 dotyczące wyboru gospodarstw dla ustalania dochodów gospodarstw rolnych z powodu przyłączenia Cypru, Estonii, Litwy, Łotwy, Malty, Polski, Republiki Czeskiej, Słowacji, Słowenii i Węgier do Unii Europejskiej.

Wybór próby gospodarstw rolnych z pola obserwacji FADN

Agencje Łącznikowe z poszczególnych krajów opracowują corocznie plany wyboru gospodarstw rolnych do badań w ramach FADN. Po ich opracowaniu i zaakceptowaniu przez Komitety Krajowe FADN, plany te są przekazywane w celu akceptacji do Komitetu Wspólnoty nadzorującego FADN.

Wewnątrz pola obserwacji FADN istnieje wielkie zróżnicowanie gospodarstw rolnych, biorąc pod uwagę kryterium wielkości ekonomicznej czy typu rolniczego.

Dla zapewnienia precyzyjnego odzwierciedlania tego zróżnicowania w próbie badawczej Agencja Łącznikowa dzieli pole obserwacji na warstwy. Pominięcie tej czynności w procesie wyboru próby, mogłoby spowodować brak właściwej reprezentacji niektórych rodzajów gospodarstw (np. dużych gospodarstw mlecznych w jednym regionie, czy małych gospodarstw produkujących owoce w innym regionie). W procedurze wyboru gospodarstw mają zastosowanie do warstwowania zbioru gospodarstw trzy kryteria:

- położenie regionalne,
- wielkość ekonomiczna,
- typ rolniczy.

1.3. Zakres przedmiotowy FADN

Dla potrzeb FADN zbieranych jest około 1 000 danych rachunkowych, dotyczących wyłącznie gospodarstwa rolnego. Odzwierciedlają one stan i strukturę składników majątkowych, a także stan i strukturę źródeł zobowiązań. Inne dane odzwierciedlają strukturę przychodów i kosztów na poziomie gospodarstwa rolnego. Szczególna uwaga zwrócona jest na elementy związane ze Wspólną Polityką Rolną (dotacje).

O zakresie i formacie zbieranych danych rachunkowych w gospodarstwach rolnych dla potrzeb FADN, decyduje zawartość tzw. sprawozdania z gospodarstwa rolnego FADN, opisanego w Rozporządzeniu Komisji 2253/2004/EEC z 23 grudnia 2004 r. Przepisy te zawierają obok szczegółowego wykazu zmiennych, także instrukcje dotyczące sposobu wypełniania sprawozdania oraz definicje stosowanych pojęć. Sprawozdanie z gospodarstwa rolnego FADN składa się z 14 grup danych rachunkowych, pogrupowanych tematycznie w odpowiednie tabele (od A do N)

- Informacje ogólne (Tabela A),
- Struktura własnościowa ziemi użytkowanej rolniczo (Tabela B),
- Zasoby i nakłady pracy własnej oraz najemnej (Tabela C),
- Stan i wartość zwierząt (Tabela D),
- Zakup i sprzedaż zwierząt (Tabela E),
- Koszty (Tabela F),
- Zasoby i gospodarowanie składnikami majątkowymi (Tabela G),
- Zadłużenie (Tabela H),
- Produkcja roślinna i zwierzęca (bez zwierząt) (Tabela K),
- Podatek od wartości dodanej (VAT) (Tabela I),
- Granty, subsydia i dopłaty wyrównawcze (Tabela J),
- Kwoty i inne prawa (Tabela L),
- Dopłaty bezpośrednie do upraw polowych (Tabela M),
- Szczegóły zakupów i sprzedaży zwierząt (Tabela N).

1.4. Prezentacja wyników obliczonych na podstawie danych rachunkowych FADN

Wyniki obliczone na podstawie danych FADN zgromadzonych w komputerowej bazie prezentowane są w zestawie statystycznym nazwanym „Wyniki Standardowe FADN–Poziom I”³. Zawierają one wartości średnie dla grup gospodarstw rolnych wyłanianych według typów rolniczych i wielkości ekonomicznej. W niniejszej publikacji zostały dodatkowo zamieszczone grupowania gospodarstw według powierzchni użytków rolnych.

Tabela 1.4-1 Grupowanie gospodarstw rolnych według typów rolniczych (TF8)

Typy rolnicze		Typy rolnicze podstawowe	
Symbol	Nazwa	Symbol	Nazwa
AB	Uprawy polowe	13	Zboża, oleiste i strączkowe
		14	Inne uprawy polowe
		60	Uprawy polowe ogrodnicze i trwałe, łącznie
C	Warzywa i kwiaty	20	Uprawy ogrodnicze
D	Winnice	31	Winnice
E	Uprawy trwałe	32	Drzewa i krzewy owocowe (łącznie z cytrusowymi)
		33	Gaje oliwne
		34	Pozostałe uprawy trwałe, łącznie
F	Krowy mleczne	41	Bydło mleczne
G	Zwierzęta żywione w systemie wypasowym (bez krów mlecznych)	42	Bydło opasowe
		43	Bydło ogółem
		44	Owce, kozy i inne zwierzęta żywione w systemie wypasowym
H	Zwierzęta ziarnożerne	50	Zwierzęta żywione paszami treściwymi
I	Mieszane	71	Różne zwierzęta, z przewagą żywionych w systemie wypasowym
		72	Różne zwierzęta, z przewagą żywionych paszami treściwymi
		81	Uprawy polowe i zwierzęta żywione w systemie wypasowym, łącznie
		82	Różne uprawy i zwierzęta, łącznie

³ Struktura Wyników Standardowych FADN opisana w dokumencie Komitetu do spraw FADN; RI/CC 882 rev. 7.0: Definitions of Variables used in FADN standard results, zamieszczonym na stronie:

http://forum.europa.eu.int/Public/irc/agri/rica/library?l=/fadn_committees/ricc&vm=detailed&sb=Title.

Zestawienie typów rolniczych TF8 jest kombinacją typów podstawowych, pochodzących z różnych typów ogólnych, tworzącą w rezultacie osiem grup gospodarstw rolnych.

Z kolei w Tabeli 1.4-2 przedstawione jest sześć klas wielkości ekonomicznej gospodarstw rolnych (ES6) obowiązujących we Wspólnotowej Typologii Gospodarstw Rolnych na podstawie Rozporządzenia 2003/369 (UE).

Tabela 1.4-2 Grupowanie gospodarstw rolnych według wielkości ekonomicznej, klasyfikacja ES6

ES6	Rozmiar w ESU
bardzo małe (XS)	< 4
małe (S)	4 ≤ 8
średnio – małe (MS)	8 ≤ 16
średnio – duże (ML)	16 ≤ 40
duże (L)	40 ≤ 100
bardzo duże (XL)	> 100

Klasyfikacja gospodarstw rolnych według powierzchni użytków rolnych wyrażonej w ha, jest rzadziej stosowaną (patrz: Tabela 1.4-3) w typologii UE (Rozporządzenie 99/725/EEC). Tego grupowania także nie stosuje się w Wynikach Standardowych FADN. W publikacjach Komisji UE została ona wyparta przez grupowanie według parametrów ekonomicznych, ustalonych w ramach Wspólnotowej Typologii Gospodarstw Rolnych.

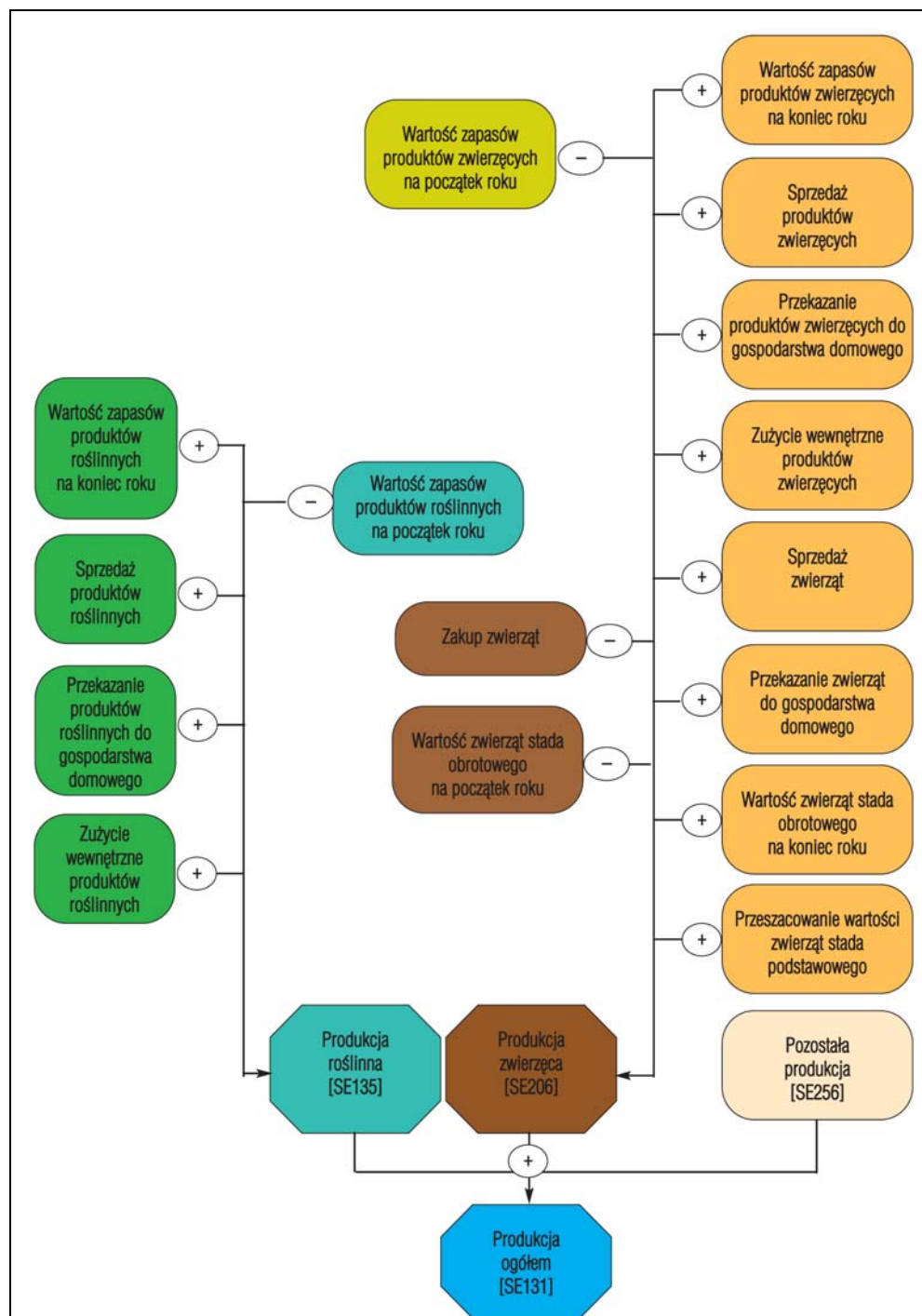
Tabela 1.4-3 Grupowanie gospodarstw rolnych według powierzchni użytków rolnych

Wyszczególnienie	Powierzchnia użytków rolnych w ha
bardzo małe (AXS)	≤ 5
małe (AS)	5 ≤ 10
średnio – małe (AMS)	10 ≤ 20
średnio – duże (AML)	20 ≤ 30
Duże (AL)	30 ≤ 50
bardzo duże (AXL)	> 50

2. Schematy obliczania kategorii ekonomicznych użytych w „Wynikach Standardowych FADN”

W tym rozdziale zamieszczone są schematy obliczania podstawowych parametrów ekonomicznych zawartych w „Wynikach Standardowych FADN”. Schematy opracowano na podstawie materiałów zamieszczonych na stronie internetowej pod adresem http://europa.eu.int/comm/agriculture/rca/index_en.cfm.

Schemat 1. Sposób rachunku wartości produkcji ogółem

Schemat 1 ilustruje sposób obliczenia wartości produkcji ogółem uzyskanej w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego. Składa się na nią wartość produkcji roślinnej, wartość produkcji zwierzęcej i wartość pozostałej produkcji.

W rachunku produkcji uwzględniana jest sprzedaż produktów, zmiana stanu zapasów, zużycie wewnętrzne i przekazanie do gospodarstwa domowego. Dzięki takiemu podejściu uzyskuje się pełne odzwierciedlenie obrotu produktami gotowymi – transakcje rynkowe, przekazania nieodpłatne oraz transfery produktów w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego. Wartość zużycia wewnętrznego produktów potencjalnie towarowych jest obojętna dla poziomu określonych nadwyżek ekonomicznych, gdyż znajduje się ona po obu stronach rachunku (produkcyjnej i kosztowej).

Schemat 2. Sposób obliczania szacunkowej zmiany wartości zwierząt stada podstawowego

$$\text{REGIDX}_n = \frac{\frac{W_{kn}}{L_{kn}}}{\frac{W_{pn}}{L_{pn}}}$$

gdzie:

REGIDX - index cen;

W_k - wartość na koniec roku obrachunkowego;

n - grupa zwierząt;

L_k - liczba zwierząt na koniec roku obrachunkowego;

W_p - wartość na początek roku obrachunkowego;

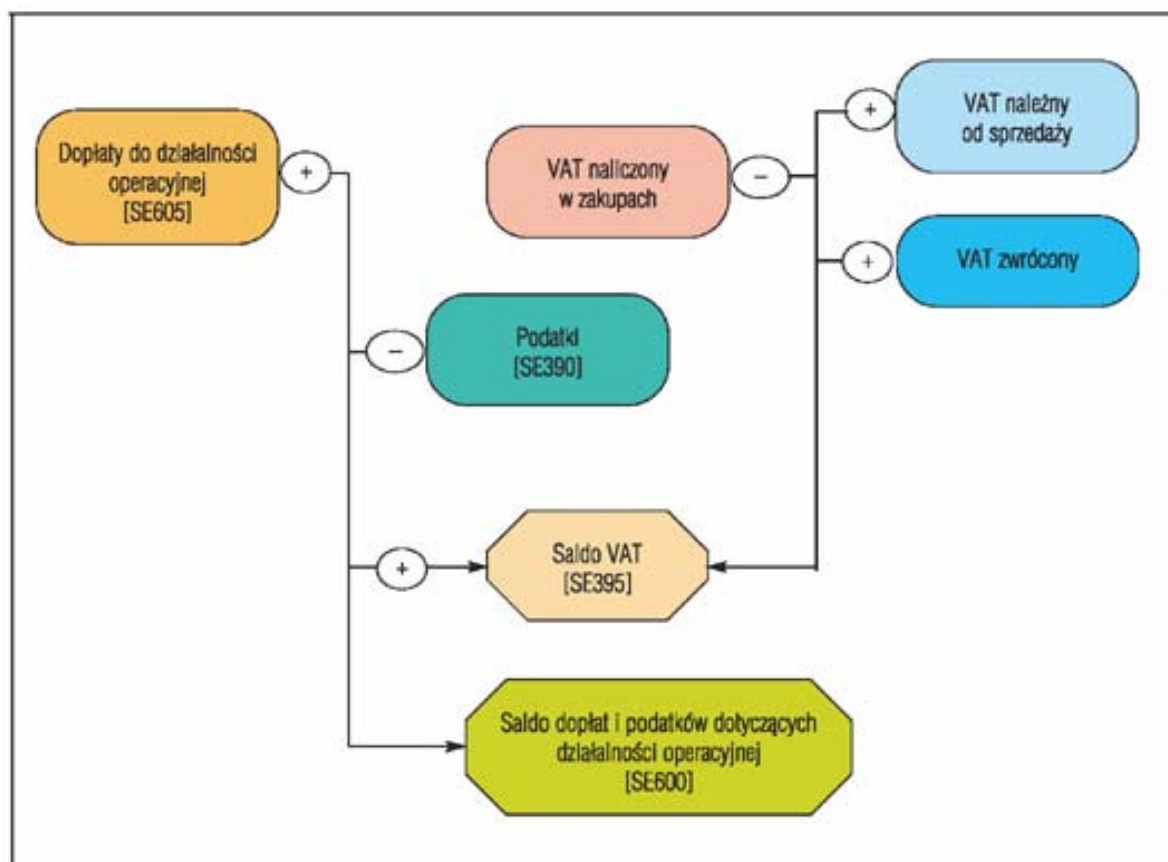
L_p - liczba zwierząt na początek roku obrachunkowego;

LWAL - zmiany wartości zwierząt.

$$\text{LVVAL}_n = \left(\frac{W_{kn}}{\text{REGIDX}_n} - W_{pn} \right) \times \frac{(1 + \text{REGIDX}_n)}{2}$$

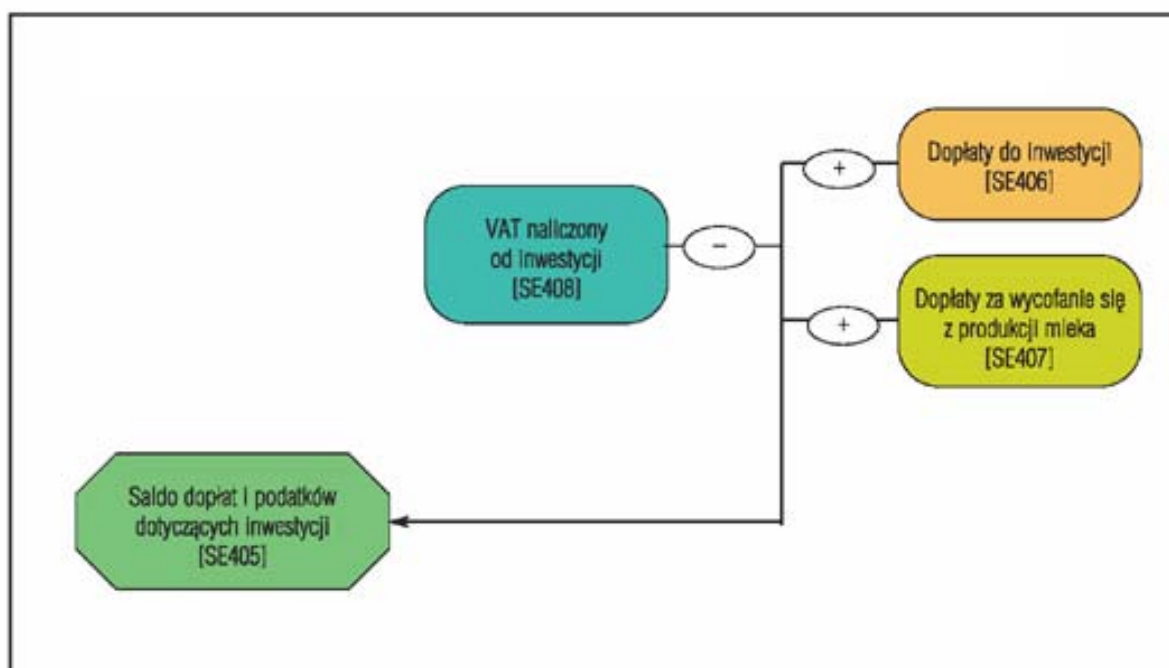
W rachunku wartości produkcji zwierzęcej uwzględniona jest szacunkowa zmiana wartości zwierząt stada podstawowego, spowodowana zmianą cen w roku obrachunkowym. Wartość przeszacowania zwierząt stada podstawowego została wyodrębniona jako zmienna systemowa SE211. Umożliwia to uznaniowe pominięcie tego składnika w rachunku wartości produkcji i następnie określonych nadwyżek ekonomicznych. Ponadto w rachunku wartości produkcji zwierzęcej odejmowana jest wartość zakupionych zwierząt, dzięki czemu rachunek wyników obrazuje zrealizowaną produkcję własną. Z tego też powodu wartość zakupionych zwierząt nie znajduje się w strukturze kosztów gospodarstwa rolnego.

Schemat 3. Sposób obliczania salda dopłat i podatków dotyczących działalności operacyjnej

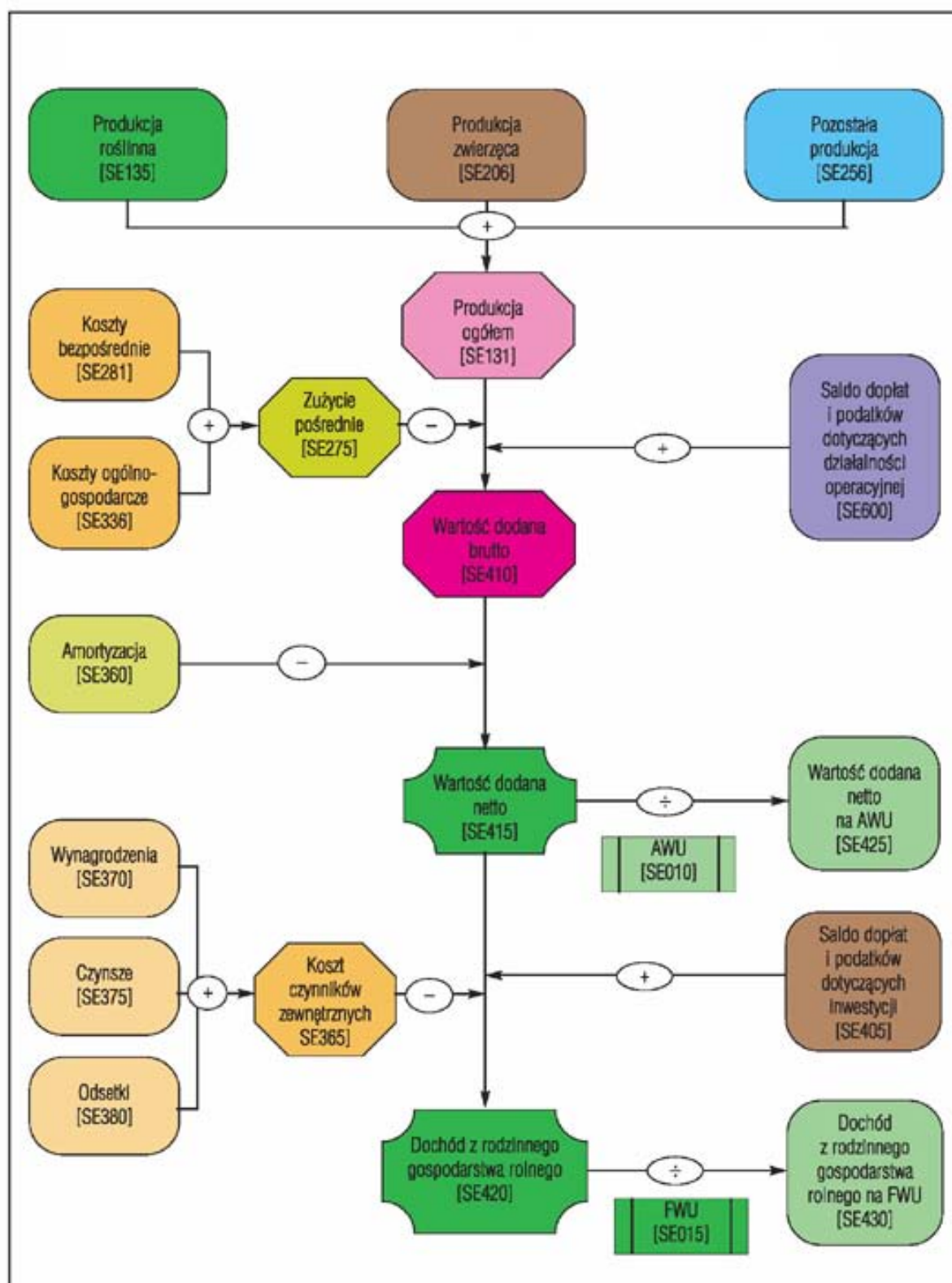
Podatki należne z tytułu posiadania gospodarstwa rolnego i prowadzonej działalności rolniczej, pominięte są w grupie kosztów (pozycja zużycie pośrednie). Podatki te są uwzględnione w rachunku salda rozliczeń z budżetami (patrz: Schemat 3). Dzięki takiemu grupowaniu możliwe jest określenie poziomu transferów wartości dodanej pomiędzy gospodarstwem rolnym, a innymi sektorami gospodarki narodowej. Wartość ujemna zmiennej SE600 oznacza transfer środków pieniężnych poza gospodarstwo rolne.

Schemat 4. Sposób obliczania salda dopłat i podatków dotyczących inwestycji

Saldo to wpływa na wielkość zrealizowanego dochodu z rodzinnego gospodarstwa rolnego. Dodatnia wartość tego salda wskazuje na wsparcie przez budżet działalności inwestycyjnej gospodarstwa rolnego.

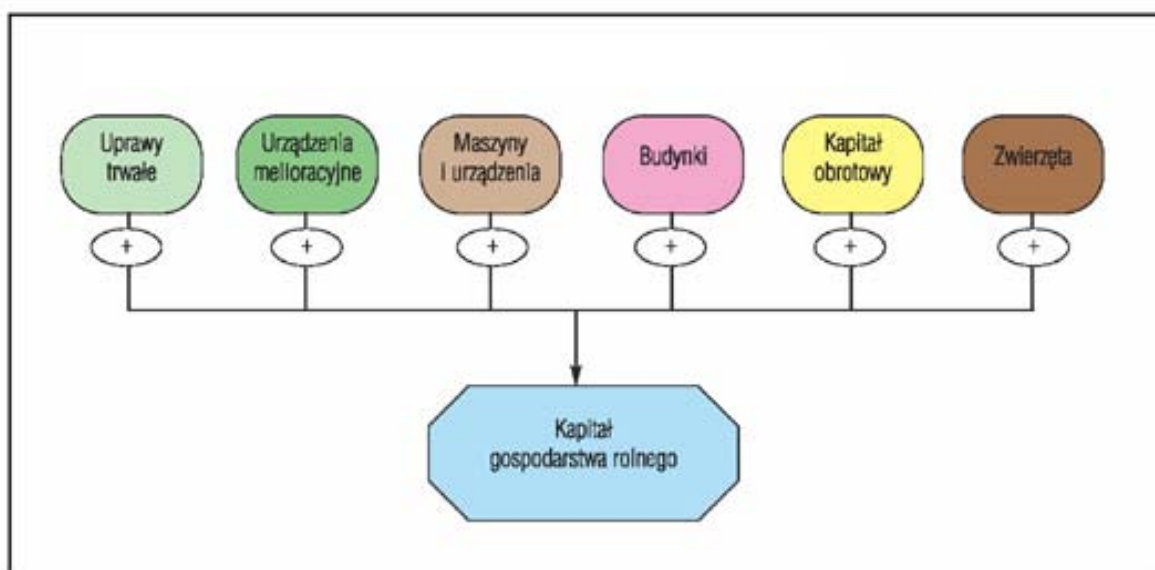
Schemat 5. Sposób obliczania dochodu z rodzinnego gospodarstwa rolnego

Schemat 5 przedstawia sposób obliczenia poszczególnych kategorii nadwyżek ekonomicznych. Pierwszą nadwyżką jest wartość dodana brutto gospodarstwa rolnego. Oblicza się ją poprzez odjęcie zużycia pośredniego od produkcji ogółem i dodanie salda dopłat i podatków dotyczących działalności operacyjnej. Dopłaty zwiększają wartość dodaną brutto, a podatki (nie były one uwzględnione w zużyciu pośrednim) powodują jej

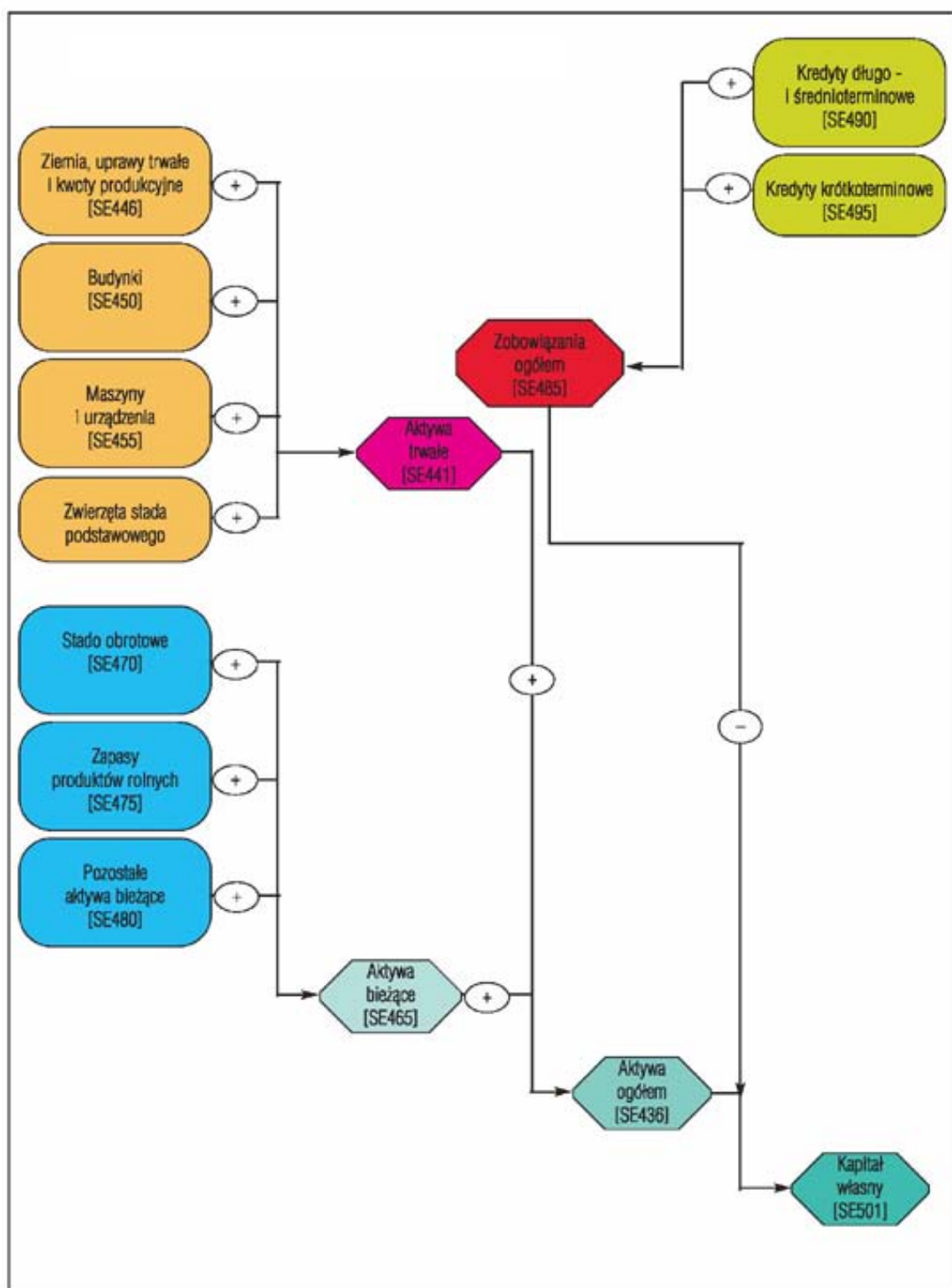
zmniejszenie. Po odjęciu amortyzacji od wartości dodanej brutto uzyskuje się wartość dodaną netto gospodarstwa rolnego. W kolejnym etapie odejmuje się od wartości dodanej netto koszt czynników zewnętrznych i dodaje saldo dopłat i podatku VAT dotyczących inwestycji. W ten sposób uzyskuje się podstawową nadwyżkę ekonomiczną uzyskiwaną w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego, określaną pojęciem dochodu z rodzinnego gospodarstwa rolnego. Dochód ten stanowi opłatę za własne czynniki wytwórcze (praca, ziemia i kapitał) zaangażowane do działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego oraz ryzyko podejmowane przez prowadzącego gospodarstwo rolne w roku obrachunkowym.

Schemat 6. Obliczenie kapitału gospodarstwa rolnego

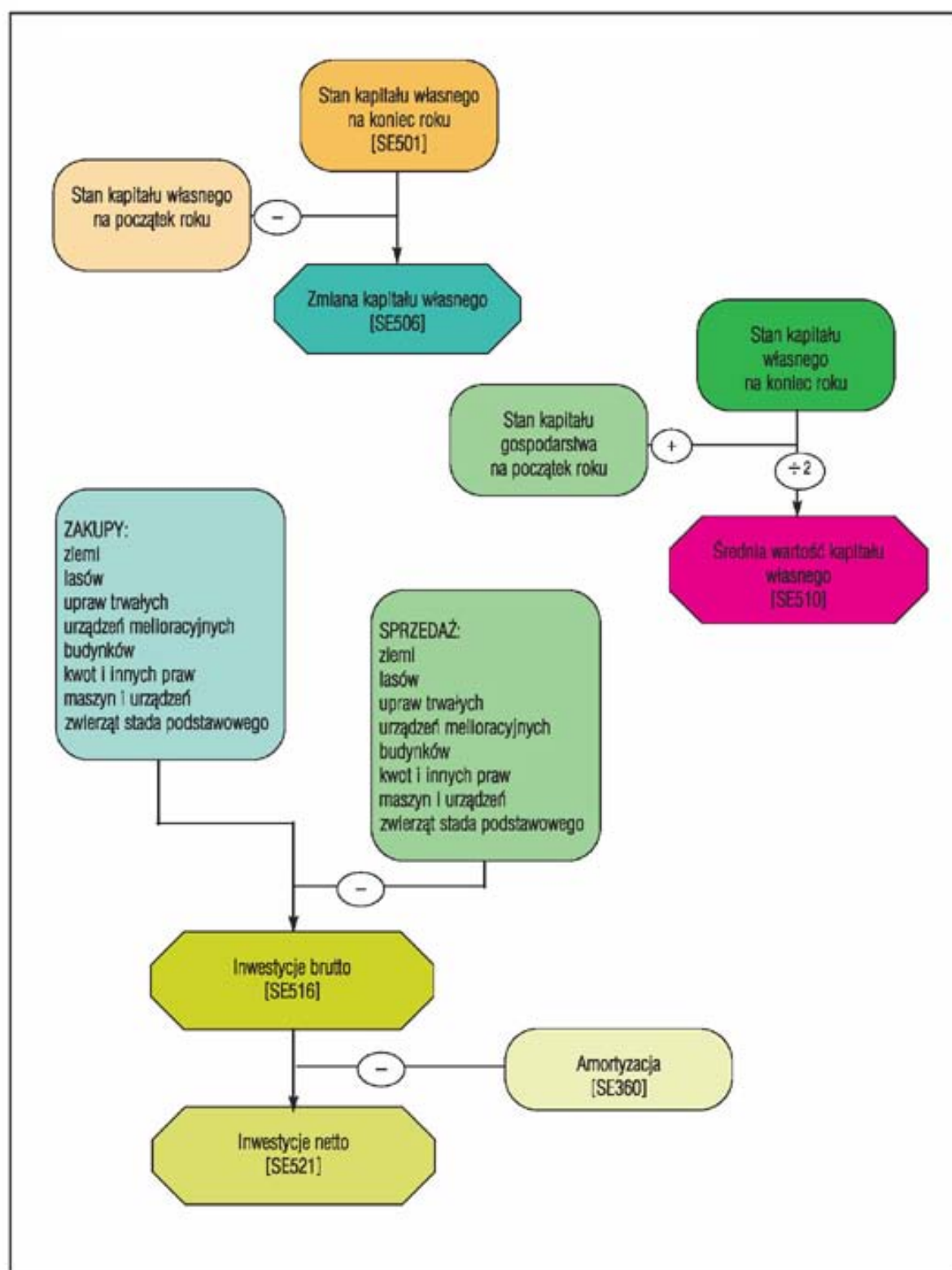
Do kapitału gospodarstwa rolnego nie wlicza się wartości ziemi oraz przypisanych do niej kwot produkcyjnych i innych praw.

Schemat 7. Sposób prezentacji bilansu finansowego gospodarstwa rolnego

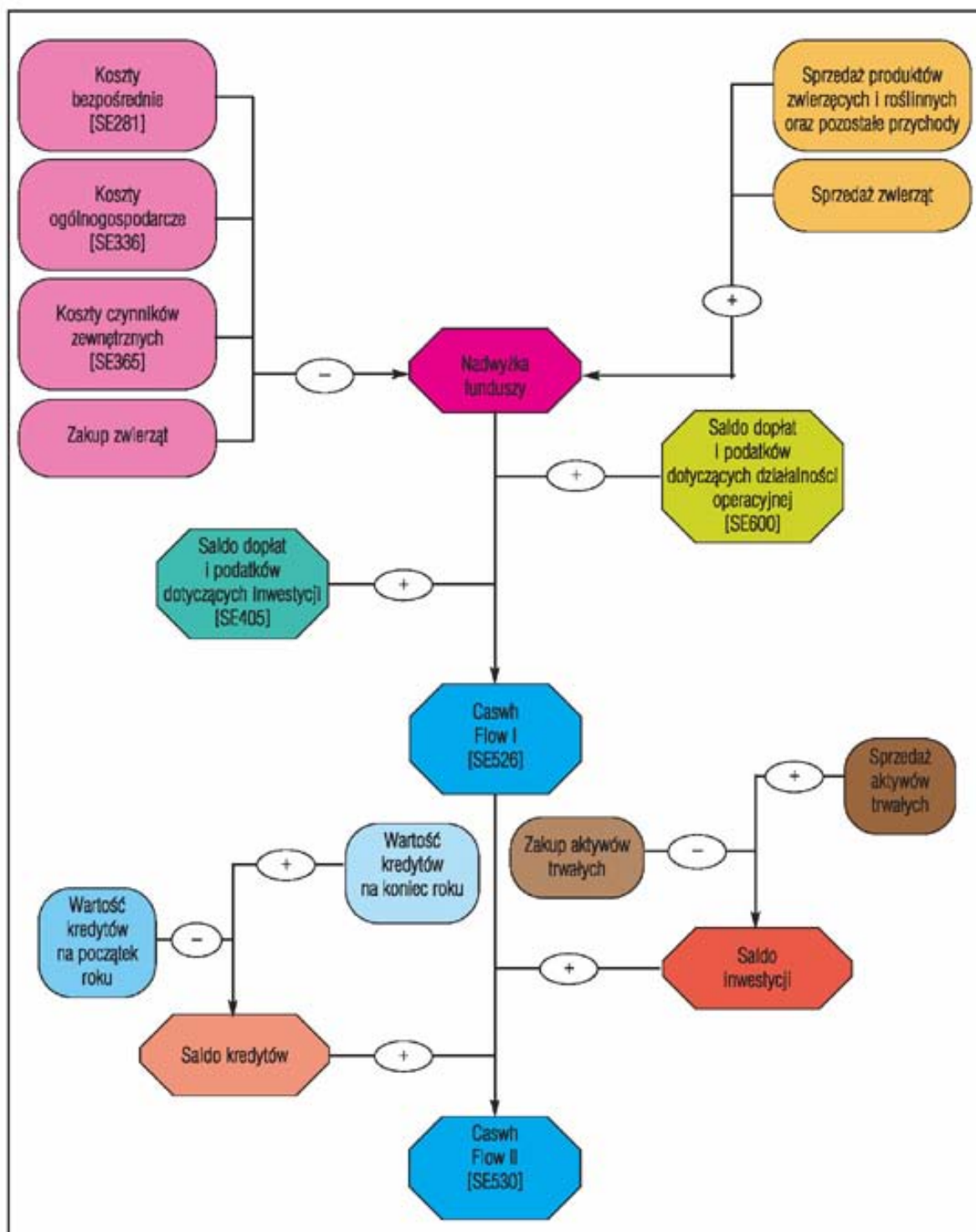
Bilans finansowy gospodarstwa rolnego prezentowany jest w formie syntetycznej. Po stronie aktywów wyróżniono dwie grupy aktywów: aktywa trwałe składające się z 4 grup rzeczowych i aktywa bieżące – składające się z 3 grup rzeczowych. Kapitał własny obliczany jest jako różnica pomiędzy wartością aktywów ogółem i zobowiązań ogółem.

Schemat 8. Sposób obliczania wybranych wskaźników bilansowych i finansowych.

Na schemacie zaprezentowany jest sposób obliczania czterech wskaźników: dwóch bilansowych – zmiany kapitału własnego i średniej wartości kapitału gospodarstwa rolnego oraz dwóch finansowych: inwestycji brutto i inwestycji netto.

**Schemat 9. Sposób obliczania sald przepływu środków pieniężnych:
Cash Flow I i Cash Flow II**

Na schemacie zaprezentowano sposób obliczania dwóch rodzajów sald przepływu pieniędzy w roku obrachunkowych: Cash Flow I – stanowiącego saldo przepływu pieniędzy w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego i Cash Flow II - stanowiącego saldo ze wszystkich trzech działalności gospodarstwa rolnego (operacyjnej, finansowej i inwestycyjnej).

3. Uwagi do Wyników Standardowych FADN

3.1. Informacje o zbieraniu danych rachunkowych w Polsce

Według danych Powszechnego Spisu Rolnego 2002 (PSR 2002), działalność rolniczą prowadzi 2 172 205 gospodarstw rolnych. Z tej liczby tylko 745 023 gospodarstwa posiadają wielkość ekonomiczną przekraczającą 2 ESU, będącą minimalnym progiem wielkości ekonomicznej gospodarstw włączonych do pola obserwacji FADN w Polsce.

Gospodarstwa rolne zostały sklasyfikowane według zasad w pełni zharmonizowanych z przepisami UE ustalającymi tzw. Wspólnotową Typologię Gospodarstw Rolnych.

W klasyfikacji gospodarstw rolnych zostały użyte parametry standardowych nadwyżek bezpośrednich SGM „2000”. Parametry te zostały obliczone w IERiGŻ przy udziale ekspertów z IUNG oraz SGGW. Obliczono zestawy parametrów SGM dla czterech wydzielonych w Polsce regionów rolniczych.

Schemat 10. Podział Polski na regiony FADN

Opracowanie na podstawie: Rozporządzenie Komisji (WE) nr 730/2004 z dnia 19 kwietnia 2004r. dostosowujące rozporządzenie (EWG) nr 1859/82 dotyczące wyboru gospodarstw rolnych przekazujących dane do celów określenia dochodów gospodarstw rolnych w następstwie przystąpienia Cypru, Estonii, Litwy, Łotwy, Malty, Polski, Republiki Czeskiej, Słowacji, Słowenii i Węgier do Unii Europejskiej.

Algorytm do przeprowadzenia klasyfikacji gospodarstw rolnych według zasad Wspólnotowej Typologii Gospodarstw Rolnych został opracowany w IERiGŻ na podstawie odpowiednich przepisów Unii Europejskiej - Decyzja Komisji EEC/85/377 (Dz. U. L 220, 17.08.1985).

3.2. Zbiór gospodarstw rolnych prowadzących rachunkowość we współpracy z IERiGŻ

W niniejszej publikacji zawarte są dane z 4335 gospodarstw rolnych, których wielkość ekonomiczna stanowiła, co najmniej 2 ESU⁴. Jest to część reprezentatywnej próby, liczącej 12100 gospodarstw rolnych.

Każde gospodarstwo rolne, prowadzące rachunkowość w ramach Polskiego FADN w 2004 roku (patrz: Tabela 3.2-2 i 3.2-3) reprezentuje pewną liczbę podobnych gospodarstw ze swojej warstwy⁵ (patrz: Tabela 3.2-1). W 2004 r. dane z 4335 gospodarstw zostały wprowadzone do komputerowej bazy danych, stanowiącej podstawę empiryczną do wykonywania analiz i opracowań. Biorąc pod uwagę powyższe wyjaśnienia należy stwierdzić, że próba nie jest statystycznie reprezentatywna dla gospodarstw towarowych funkcjonujących w Polsce. Z tego powodu prezentowane wyniki nie są reprezentatywnymi, obrazującymi stan całego sektora towarowych gospodarstw rolnych, lecz jedynie dla tych grup gospodarstw, które dostarczyły danych rachunkowych.

Pozycje wartościowe dotyczące produkcji, kosztów i inwestycji wyrażone są wg wartości netto (bez VAT). Pomimo, że polscy rolnicy podlegali zwolnieniu podmiotowemu z podatku od towarów i usług w 2004 r., nazywanym w skrócie VAT, prowadzili oni ewidencję zdarzeń w standardzie umożliwiającym ustalenie wartości netto oraz kwoty VAT.

W niniejszym opracowaniu wartości pieniężne wyrażone są w polskich jednostkach monetarnych - złotych.

⁴ Odpowiada to 9 523,73 zł wartości standardowej nadwyżki bezpośredniej wytworzonej w gospodarstwie, obliczonej według parametrów SGM „2000”, przyjęto 1 euro = 3,96822 zł ($3,96822 \times 1\,200 \times 2 = 9\,523,73$).

⁵ Procedura losowania w ramach badań reprezentacyjnych wymaga dzielenia populacji (i oczywiście próby) na warstwy według trzech kryteriów: typu rolniczego, wielkości ekonomicznej, regionu.

Tabela 3.2-1 Rozkład gospodarstw rolnych w polu obserwacji obejmujących region Mazowsze i Podlasie według typu rolniczego i klas wielkości ekonomicznej

		DPP	Klasy według ES6						RAZEM
			Bardzo małe [XS]	Małe [S]	Srednio – małe [MS]	Srednio – duże [ML]	Duże [L]	Bardzo duże [XL]	
Typy według TF8	Uprawy polowe [AB]	0	34 044	22 861	8 251	1 630	200	89	67 075
	Uprawy ogrodnicze [C]	0	1 880	2 465	2 569	2 421	649	101	10 085
	Winnice [D]	0	0	1	0	0	0	0	1
	Pozostałe trwałe [E]	0	6 557	6 658	4 122	834	108	30	18 309
	Bydło mleczne [F]	0	7 182	9 051	7 517	1 686	30	1	25 467
	Zwierząt przezuwające [G]	0	7 227	7 134	7 052	3 771	237	26	25 447
	Zwierzęta ziarnożerne [H]	0	4 300	4 769	4 329	3 120	883	195	17 596
	Uprawy i zwierzęta różne [I]	0	76 000	74 192	34 681	7 075	334	108	192 390
9		0	0	0	0	0	0	0	0
RAZEM		0	137 190	127 131	68 521	20 537	2 441	550	356 370

Źródło: GUS, Departament Statystyki Rolnictwa i Środowiska (na podstawie populacji gospodarstw badanych w Powszechnym Spisie Rolnym w 2002 roku; klasyfikacja z użyciem, SGM „2000”; kurs wymiany 1 euro = 3,96822 zł).

Tabela 3.2-2 Rozkład badanych⁶ gospodarstw rolnych w regionie Mazowsze i Podlasie według typu rolniczego i klas wielkości ekonomicznej

		DPP	Klasy według ES6						RAZEM
			Bardzo małe [XS]	Małe [S]	Srednio – małe [MS]	Srednio – duże [ML]	Duże [L]	Bardzo duże [XL]	
Typy według TF8	Uprawy polowe [AB]		142	305	247	107	19	2	822
	Uprawy ogrodnicze [C]		5	13	15	29	22	4	88
	Winnice [D]								
	Pozostałe trwałe [E]		26	46	69	25	1	0	167
	Bydło mleczne [F]		28	93	195	65	0	0	381
	Zwierząt przezuwające [G]		14	81	288	283	30	2	698
	Zwierzęta ziarnożerne [H]		8	41	118	166	71	10	414
	Uprawy i zwierzęta różne [I]		212	583	631	315	24	0	1 765
9									
RAZEM			435	1 162	1 563	990	167	18	4 335

⁶ Dane z tych gospodarstw posłużyły do wykonania opracowania.

Do zamieszczenia wyników gospodarstw pogrupowanych według kryterium zasobów ziemi, skłoniło nas duże zainteresowaniem krajowych użytkowników, przyzwyczajonych do tego rodzaju statystyki powszechnie stosowanej w Polsce (m.in. w GUS).

Tabela 3.2-3 Rozkład gospodarstw rolnych według powierzchni użytków rolnych

Wyszczególnienie	Powierzchnia użytków rolnych w ha	Liczba gospodarstw w próbie
bardzo małe (AXS)	≤ 5	192
małe (AS)	$5 \leq 10$	776
średnio – małe (AMS)	$10 \leq 20$	1754
średnio – duże (AML)	$20 \leq 30$	857
duże (AL)	$30 \leq 50$	556
bardzo duże (AXL)	> 50	200

4. Wyniki standardowe FADN, z próby gospodarstw rolnych prowadzących rachunkowość w 2004 r. we współpracy z IERiGŻ

Prezentowane dane są średnimi ważonymi z grupy gospodarstw rolnych prowadzących rachunkowość.

4.1. Grupowanie gospodarstw rolnych według typów rolniczych

Tabela 4.1-1 Populacja i próba gospodarstw według typów rolniczych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Uprawy polowe	Uprawy ogrodnicze	Pozostałe trwale	Bydło mleczne	Zwierz. w sys. wypasowym	Zwierz. ziarnożerne	Uprawy i zwierz. różne
				(AB)	(C)	(E)	(F)	(G)	(H)	(I)
SYS02	Liczba reprezentowanych gospodarstw		268 955	62 796	3 234	11 587	22 112	30 382	14 994	123 851
SYS03	Liczba gospodarstw w próbie		4 335	822	88	167	381	698	414	1 765
SYS04	Kurs wymiany zł na EURO		4,5268	4,5268	4,5268	4,5268	4,5268	4,5268	4,5268	4,5268

Tabela 4.1-2 Struktura produkcji według typów rolniczych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Uprawy polowe	Uprawy ogrodnicze	Pozostałe trwałe	Bydło mleczne	Zwierz. w sys. wypasowym	Zwierz. ziarnożerne	Uprawy i zwierz. różne
				(AB)	(C)	(E)	(F)	(G)	(H)	(I)
SE005	Wielkość ekonomiczna	ESU	9,3	7,2	19,8	7,6	9,1	13,6	19,8	7,9
SE010	Nakład pracy ogółem	AWU	1,781	1,837	3,113	2,367	1,768	1,836	1,762	1,654
SE011	Czas pracy ogółem	h	3 918	4 041	6 850	5 206	3 890	4 038	3 879	3 639
SE015	Nakład pracy własnej	FWU	1,621	1,533	1,632	1,496	1,742	1,801	1,574	1,617
SE016	Czas pracy własnej	h	3 566	3 372	3 589	3 291	3 833	3 963	3 462	3 557
SE020	Nakład pracy najemnej	AWU	0,160	0,304	1,482	0,871	0,026	0,034	0,189	0,038
SE021	Czas pracy najemnej	h	352	669	3 260	1 916	57	75	417	83
SE025	Powierzchnia użytków rolnych	ha	16,0	17,9	3,6	8,0	16,6	20,1	16,8	14,9
SE030	Powierzchnia dodzierzawionych użytków rolnych	ha	3,5	5,0	0,2	0,4	3,7	4,6	3,5	2,8
SE035	Zboża	ha	9,26	11,28	2,06	0,99	6,81	7,86	14,39	9,37
SE041	Pozostałe uprawy polowe	ha	1,69	3,31	0,11	0,24	0,73	0,86	0,99	1,51
SE046	Warzywa i kwiaty	ha	0,38	1,15	0,49	0,23	0,05	0,05	0,08	0,17
SE050	Winnice	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
SE054	Uprawy trwałe	ha	0,43	0,45	0,15	6,18	0,01	0,02	0,11	0,11
SE055	Sady	ha	0,43	0,45	0,15	6,12	0,01	0,02	0,11	0,11
SE060	Gaje oliwne	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
SE065	Pozostałe uprawy trwałe	ha	0,00	0,00	0,00	0,06	0,00	0,00	0,00	0,00
SE071	Uprawy pastewne	ha	4,3	1,8	0,8	0,3	9,2	11,5	1,3	3,8
SE072	Ugory rolnicze	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
SE073	Ziemia odlogowana	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
SE075	Lasy	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
SE080	Zwierzęta ogółem	LU	12,5	3,6	0,2	0,2	16,0	20,1	49,2	11,5
SE085	Krowy mleczne	LU	4,55	0,96	0,06	0,05	12,39	13,33	0,39	3,86
SE090	Pozostałe bydło	LU	1,84	0,60	0,06	0,03	2,93	5,43	0,33	1,79
SE095	Owce i kozy	LU	0,07	0,18	0,00	0,00	0,00	0,02	0,04	0,05
SE100	Trzoda chlewna	LU	5,00	1,55	0,05	0,04	0,60	1,08	35,08	5,46
SE105	Drób	LU	0,86	0,23	0,00	0,06	0,02	0,04	13,28	0,12
SE110	Plon pszenicy	dt/ha	49,7	52,3	44,0	40,8	47,7	46,6	51,8	46,8
SE115	Plon kukurydzy	dt/ha	57,0	56,8	51,2	0,0	71,5	47,7	56,4	57,5
SE120	Liczba jednostek przeliczeniowych zwierząt żywionych systemem wypasowym na 1 ha	LU/ha	1,49	0,96	0,16	0,25	1,66	1,63	0,59	1,50
SE125	Mleczność krów	kg/krówę	4 178	3 265	3 037	2 362	4 461	4 723	3 263	3 682

Tabela 4.1-3 Produkcja według typów rolniczych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Uprawy	Uprawy	Pozostałe	Bydło	Zwierz. w	Zwierz.	Uprawy i
				polowe	ogrodnicze					
				(AB)	(C)	(E)	(F)	(G)	(H)	(I)
SE131	Wartość produkcji ogółem	zł	77 541	69 714	266 257	73 022	72 859	89 376	225 734	56 996
SE135	Wartość produkcji roślin i produktów roślinnych	zł	35 912	56 564	265 014	72 067	14 024	17 436	33 171	24 848
SE140	Zboża	zł	14 767	20 587	2 901	1 351	9 390	11 206	25 318	13 936
SE145	Rośliny białkowe	zł	296	568	26	0	90	118	264	276
SE150	Ziemniaki	zł	3 844	5 603	318	287	2 721	2 870	2 722	3 953
SE155	Buraki cukrowe	zł	3 195	6 652	0	63	852	1 660	1 088	2 869
SE160	Rośliny oleiste	zł	820	2 308	-9	138	129	91	570	484
SE165	Rośliny przemysłowe	zł	532	1 774	7	15	14	109	82	216
SE170	Warzywa i kwiaty	zł	8 282	15 667	254 791	5 548	411	586	1 890	2 425
SE175	Owoce	zł	3 542	2 232	1 567	62 726	30	103	900	512
SE180	Owoce cytrusowe	zł	0	0	0	0	0	0	0	0
SE185	Wina i winogrona	zł	0	0	0	0	0	0	0	0
SE190	Oliwki i olej z oliwek	zł	0	0	0	0	0	0	0	0
SE195	Powierzchnia paszowa	zł	191	116	301	188	382	734	135	67
SE200	Inne produkty pochodzenia roślinnego	zł	442	1 056	5 112	1 750	4	-42	201	112
SE206	Produkcja zwierzęca	zł	41 107	12 515	409	808	58 444	71 605	192 045	31 587
SE211	Zmiana wartości zwierząt	zł	219	-835	-154	83	928	2 499	3 892	-355
SE216	Mleko krowie i przetwory z mleka	zł	16 514	2 213	138	154	49 634	58 882	970	11 300
SE220	Wołowina i cielęcina	zł	3 677	1 387	116	152	6 852	9 428	738	3 640
SE225	Wieprzowina	zł	14 893	4 488	164	143	1 604	2 852	114 494	15 201
SE230	Owce i kozy	zł	85	243	0	0	1	24	49	49
SE235	Mięso drobiowe	zł	4 991	3 226	0	270	476	140	67 269	915
SE240	Jaja	zł	681	539	0	0	2	8	9 398	65
SE245	Mleko owcze i kozie	zł	14	50	0	0	0	3	1	5
SE251	Inne zwierzęta i produkty zwierzęce	zł	252	369	-9	89	-124	270	-875	413
SE256	Pozostała produkcja	zł	522	636	834	147	391	334	518	561
SE260	Przekazania do gospodarstwa domowego	zł	1 710	1 373	582	356	1 460	1 949	2 163	1 968
SE265	Zużycie wewnętrzne	zł	10 213	5 986	471	361	9 804	11 461	24 038	11 624

Tabela 4.1-4 Koszty według typów rolniczych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Uprawy polowe	Uprawy ogrodnicze	Pozostałe trwałe	Bydło mleczne	Zwierz. w sys. wypasowym	Zwierz. ziarnożerne	Uprawy i zwierz. różne
				(AB)	(C)	(E)	(F)	(G)	(H)	(I)
SE270	Koszty ogółem	zł	59 143	54 181	199 321	66 309	50 577	60 974	177 206	44 115
SE275	Zużycie pośrednie	zł	43 756	36 793	137 607	31 708	37 220	45 670	155 956	33 077
SE281	Koszty bezpośrednie	zł	30 891	23 821	70 970	16 966	24 175	30 699	137 515	23 070
SE285	Nasiona i sadzonki	zł	2 855	4 512	23 743	1 543	1 643	2 038	2 461	2 055
SE295	Nawozy	zł	5 450	7 462	17 427	3 814	4 909	5 977	5 520	4 230
SE300	Środki ochrony roślin	zł	2 100	3 555	3 675	9 275	762	941	1 812	1 208
SE305	Pozostałe koszty bezpośrednie produkcji roślinnej	zł	858	919	25 922	1 943	491	721	181	253
SE310	Pasze zwierząt żywionych systemem wypasowym	zł	5 739	1 751	115	94	13 250	16 785	843	4 977
SE315	Pasze dla zwierząt z produkcji własnej	zł	3 965	1 540	104	64	8 147	9 128	609	4 053
SE320	Pasze dla trzody chlewnej i drobiu	zł	12 445	4 170	74	243	1 088	1 900	121 663	9 496
SE325	Pasze dla trzody chlewnej i drobiu z produkcji własnej	zł	4 911	2 518	67	48	771	1 340	21 994	6 252
SE330	Pozostałe koszty bezpośrednie produkcji zwierzęcej	zł	1 444	1 451	15	54	2 032	2 331	5 035	850
SE331	Koszty bezpośrednie produkcji leśnej	zł	1	1	0	0	0	5	0	0
SE336	Koszty ogólnogospodarcze	zł	12 865	12 972	66 637	14 742	13 045	14 971	18 441	10 007
SE340	Koszty utrzymania maszyn i budynków	zł	3 171	2 962	4 342	3 791	3 802	4 448	4 923	2 550
SE345	Energia	zł	5 957	6 184	55 849	6 972	5 088	5 895	8 600	4 295
SE350	Usługi	zł	2 262	2 254	2 149	1 235	2 703	2 965	2 639	2 069
SE356	Pozostałe koszty ogólnogospodarcze	zł	1 474	1 573	4 297	2 745	1 452	1 662	2 279	1 093
SE360	Amortyzacja	zł	12 626	13 216	40 628	24 932	11 881	13 308	16 481	9 942
SE365	Koszty czynników zewnętrznych	zł	2 761	4 172	21 086	9 669	1 476	1 996	4 770	1 095
SE370	Wynagrodzenia	zł	1 543	2 585	15 709	8 376	303	406	2 424	400
SE375	Czynsze	zł	469	779	620	82	434	578	461	324
SE380	Odsetki	zł	749	808	4 756	1 211	738	1 012	1 885	372

Tabela 4.1-5 Dopłaty według typów rolniczych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Uprawy polowe	Uprawy ogrodnicze	Pozostałe trwałe	Bydło mleczne	Zwierz. w sys. wypasowym	Zwierz. ziarnożerne	Uprawy i zwierz. różne
				(AB)	(C)	(E)	(F)	(G)	(H)	(I)
SE600	Saldo bieżących dopłat i podatków	zł	1 622	2 031	-8 214	232	2 238	2 622	4 268	1 125
SE605	Dopłaty do działalności operacyjnej	zł	2 000	2 739	159	947	2 272	2 556	1 712	1 622
SE610	Dopłaty do produkcji roślinnej	zł	0	0	0	0	0	0	0	0
SE611	Dopłaty wyrównawcze / płatności obszarowe	zł	0	0	0	0	0	0	0	0
SE612	Dopłaty za odlogowanie	zł	0	0	0	0	0	0	0	0
SE613	Pozostałe dopłaty do produkcji roślinnej	zł	0	0	0	0	0	0	0	0
SE615	Dopłaty do produkcji zwierzęcej	zł	0	0	0	0	0	0	0	0
SE616	Dopłaty do produkcji mleka	zł	0	0	0	0	0	0	0	0
SE617	Dopłaty do pozostałej produkcji bydłowej	zł	0	0	0	0	0	0	0	0
SE618	Dopłaty do produkcji owiec i kóz	zł	0	0	0	0	0	0	0	0
SE619	Pozostałe dopłaty do produkcji zwierzęcej	zł	0	0	0	0	0	0	0	0
SE620	Pozostałe dopłaty	zł	0	0	0	0	0	0	0	0
SE625	Dopłaty do zużycia pośredniego	zł	210	259	23	63	210	239	219	196

Tabela 4.1-6 Saldo dopłat i podatków według typów rolniczych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Uprawy polowe	Uprawy ogrodnicze	Pozostałe trwałe	Bydło mleczne	Zwierz. w sys. wypasowym	Zwierz. ziarnożerne	Uprawy i zwierz. różne
				(AB)	(C)	(E)	(F)	(G)	(H)	(I)
SE600	Saldo bieżących dopłat i podatków	zł	1 622	2 031	-8 214	232	2 238	2 622	4 268	1 125
SE605	Dopłaty do działalności operacyjnej	zł	2 000	2 739	159	947	2 272	2 556	1 712	1 622
SE395	Saldo podatku VAT (z wyłączeniem inwestycji)	zł	326	215	-7 090	60	481	603	3 307	144
SE390	Podatki	zł	704	923	1 283	774	515	537	751	640
SE405	Saldo dopłat i podatków związanych z inwestycjami	zł	978	2 026	-3 096	6 398	321	564	1 367	217
SE406	Dopłaty do inwestycji	zł	1 680	2 766	1 330	8 254	820	1 580	2 285	629
SE407	Dopłaty za wycofanie się z produkcji mleka	zł	0	0	0	0	0	0	0	0
SE408	Podatek VAT zapłacony od inwestycji	zł	702	740	4 426	1 856	499	1 016	918	412

Tabela 4.1-7 Dochód na gospodarstwo rolne według typów rolniczych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Uprawy	Uprawy	Pozostałe	Bydło	Zwierz. w	Zwierz.	Uprawy i
				polowe	ogrodnicze					
				(AB)	(C)	(E)	(F)	(G)	(H)	(I)
SE131	Wartość produkcji ogółem	zł	77 541	69 714	266 257	73 022	72 859	89 376	225 734	56 996
SE275	Zużycie pośrednie	zł	43 756	36 793	137 607	31 708	37 220	45 670	155 956	33 077
SE600	Saldo bieżących dopłat i podatków	zł	1 622	2 031	-8 214	232	2 238	2 622	4 268	1 125
SE410	Wartość dodana brutto	zł	35 407	34 952	120 436	41 546	37 877	46 328	74 046	25 045
SE360	Amortyzacja	zł	12 626	13 216	40 628	24 932	11 881	13 308	16 481	9 942
SE415	Wartość dodana netto	zł	22 781	21 736	79 808	16 614	25 995	33 020	57 565	15 102
SE365	Koszty czynników zewnętrznych	zł	2 761	4 172	21 086	9 669	1 476	1 996	4 770	1 095
SE405	Saldo dopłat i podatków związanych z inwestycjami	zł	978	2 026	-3 096	6 398	321	564	1 367	217
SE420	Dochód z rodzinnego gospodarstwa rolnego	zł	20 998	19 590	55 626	13 342	24 840	31 588	54 163	14 224

Tabela 4.1-8 Dochód na osobę według typów rolniczych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Uprawy	Uprawy	Pozostałe	Bydło	Zwierz. w	Zwierz.	Uprawy i
				polowe	ogrodnicze					
				(AB)	(C)	(E)	(F)	(G)	(H)	(I)
SE425	Wartość dodana netto na osobę pełnozatrudnioną ogółem	zł/A WU	12 791	11 835	25 634	7 020	14 700	17 989	32 666	9 129
SE430	Dochód z rodzinnego gospodarstwa rolnego na osobę pełnozatrudnioną nieopłaconą	zł/F WU	12 955	12 782	34 094	8 920	14 256	17 534	34 422	8 798

Tabela 4.1-9 Bilans według typów rolniczych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Uprawy	Uprawy	Pozostałe	Bydło	Zwierz. w	Zwierz.	Uprawy i
				polowe	ogrodnicze					
				(AB)	(C)	(E)	(F)	(G)	(H)	(I)
SE436	Aktywa ogółem	zł	337 761	366 497	880 834	413 698	306 676	366 545	484 228	282 664
SE441	Aktywa trwałe	zł	293 899	324 245	812 877	361 551	273 096	322 651	356 122	247 761
SE446	Ziemia, uprawy trwałe i kwoty produkcyjne	zł	88 738	147 443	15 645	114 379	37 959	45 978	36 324	84 382
SE450	Budynki	zł	123 343	98 462	653 115	147 848	132 489	151 459	215 652	100 127
SE455	Maszyny i urządzenia	zł	68 736	75 768	144 008	99 232	70 357	84 609	94 962	52 995
SE460	Zwierzęta reprodukcyjne płci żeńskiej	zł	13 083	2 572	109	92	32 291	40 605	9 184	10 257
SE465	Aktywa bieżące	zł	43 862	42 252	67 957	52 147	33 581	43 894	128 105	34 903
SE470	Zwierzęta produkcyjne	zł	9 458	3 589	34	454	7 156	11 912	41 317	9 474
SE475	Zapasy produktów rolnych	zł	18 259	20 155	3 527	31 445	16 323	19 930	19 456	16 239
SE480	Pozostałe aktywa bieżące	zł	16 145	18 508	64 395	20 247	10 101	12 052	67 333	9 190
SE485	Zobowiązania ogółem	zł	26 876	22 926	294 504	39 452	25 737	40 577	67 731	12 611
SE490	Kredyty długo- i średnioterminowe	zł	19 983	15 933	257 593	30 218	19 407	30 829	51 104	8 550
SE495	Kredyty krótkoterminowe	zł	6 893	6 993	36 911	9 234	6 330	9 749	16 627	4 061
SE501	Kapitał własny	zł	310 885	343 571	586 330	374 246	280 939	325 967	416 496	270 053

Tabela 4.1-10 Wskaźniki finansowe według typów rolniczych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Uprawy polowe	Uprawy ogrodnicze	Pozostałe trwałe	Bydło mleczne	Zwierz. w sys. wypasowym	Zwierz. ziarnożerne	Uprawy i zwierz. różne
				(AB)	(C)	(E)	(F)	(G)	(H)	(I)
SE506	Zmiana wartości kapitału własnego	zł	54 472	106 501	114 005	10 487	9 464	17 732	14 829	52 500
SE510	Średnia wartość kapitału w gospodarstwie	zł	253 964	225 729	783 309	383 807	268 086	316 305	445 747	201 278
SE516	Inwestycje brutto	zł	65 431	119 749	214 954	47 896	16 585	26 188	22 254	59 202
SE521	Inwestycje netto	zł	52 806	106 533	174 327	22 964	4 703	12 880	5 773	49 260
SE526	Przepływ gotówki (1)	zł	29 600	29 301	94 972	37 332	32 818	38 578	63 286	20 467
SE530	Przepływ gotówki (2)	zł	-34 634	-90 430	-63 610	-7 426	18 058	17 229	38 840	-39 157

4.2. Grupowanie gospodarstw rolnych według wielkości ekonomicznej

Tabela 4.2-1 Populacja i próba gospodarstw według wielkości ekonomicznej

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe (0 - <4 ESU)	Małe (4 - <8 ESU)	Średnio - małe (8 - <16 ESU)	Średnio - duże (16 - <40 ESU)	Duże (40 - <100 ESU)	Bardzo duże (≥ 100 ESU)
SYS02	Liczba reprezentowanych gospodarstw		268 955	53 830	104 931	83 095	24 821	1 529	750
SYS03	Liczba gospodarstw w próbie		4 335	435	1 162	1 563	990	167	18
SYS04	Kurs wymiany zł na EURO		4,5268	4,5268	4,5268	4,5268	4,5268	4,5268	4,5268

Tabela 4.2-2 Struktura produkcji i wydajność według wielkości ekonomicznej

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe (0 - <4 ESU)	Małe (4 - <8 ESU)	Średnio - małe (8 - <16 ESU)	Średnio - duże (16 - <40 ESU)	Duże (40 - <100 ESU)	Bardzo duże (≥ 100 ESU)
SE005	Wielkość ekonomiczna	ESU	9,3	3,1	5,6	11,5	23,3	55,7	153,6
SE010	Nakład pracy ogółem	AWU	1,781	1,346	1,655	2,007	2,270	3,409	6,067
SE011	Czas pracy ogółem	h	3 918	2 962	3 642	4 415	4 993	7 500	13 392
SE015	Nakład pracy własnej	FWU	1,621	1,296	1,574	1,792	1,928	1,975	1,740
SE016	Czas pracy własnej	h	3 566	2 851	3 462	3 942	4 242	4 344	3 830
SE020	Nakład pracy najemnej	AWU	0,160	0,051	0,082	0,215	0,341	1,435	4,327
SE021	Czas pracy najemnej	h	352	111	180	473	750	3 156	9 562
SE025	Powierzchnia użytków rolnych	ha	16,0	8,3	12,0	19,2	32,4	55,7	135,2
SE030	Powierzchnia dodzierżawionych użytków rolnych	ha	3,5	1,1	2,1	4,1	8,8	24,4	92,0
SE035	Zboża	ha	9,26	5,21	7,22	10,56	17,63	36,89	109,75
SE041	Pozostałe uprawy polowe	ha	1,69	0,73	1,31	2,05	3,40	6,35	18,68
SE046	Warzywa i kwiaty	ha	0,38	0,16	0,27	0,51	0,79	1,20	0,34
SE050	Winnice	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
SE054	Uprawy trwałe	ha	0,43	0,26	0,34	0,61	0,56	0,46	1,82
SE055	Sady	ha	0,43	0,25	0,34	0,60	0,55	0,41	1,82
SE060	Gaje oliwne	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
SE065	Pozostałe uprawy trwałe	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,01	0,05	0,00
SE071	Uprawy pastewne	ha	4,3	2,0	2,9	5,7	10,3	11,2	4,6
SE072	Ugory rolnicze	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
SE073	Ziemia odłogowana	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
SE075	Lasy	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
SE080	Zwierzęta ogółem	LU	12,5	3,5	6,9	16,1	33,3	77,0	221,9
SE085	Krowy mleczne	LU	4,55	1,30	2,66	6,57	12,38	12,73	2,90
SE090	Pozostałe bydło	LU	1,84	0,49	1,09	2,62	5,07	5,84	1,68
SE095	Owce i kozy	LU	0,07	0,08	0,09	0,05	0,04	0,13	0,00
SE100	Trzoda chlewna	LU	5,00	1,25	2,61	5,19	13,32	53,15	216,35
SE105	Drób	LU	0,86	0,20	0,26	1,50	2,41	5,13	0,96
SE110	Plon pszenicy	dt/ha	49,7	45,1	47,0	50,1	52,7	60,0	55,8
SE115	Plon kukurydzy	dt/ha	57,0	56,6	62,7	62,4	60,5	55,0	38,8
SE120	Liczba jednostek przeliczeniowych zwierząt żywionych systemem wypasowym na 1 ha	LU/ha	1,49	0,94	1,31	1,63	1,70	1,67	1,00
SE125	Mleczność krow	kg/krowę	4 178	3 365	3 534	4 162	4 860	5 687	6 981

Tabela 4.2-3 Produkcja według wielkości ekonomicznej

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Srednio - małe	Srednio - duże	Duże	Bardzo duże
				(0 - <4 ESU)	(4 - <8 ESU)	(8 - <16 ESU)	(16 - <40 ESU)	(40 - <100 ESU)	(>= 100 ESU)
SE131	Wartość produkcji ogółem	zł	77 541	26 333	45 421	95 162	192 826	530 110	1 557 003
SE135	Wartość produkcji roślin i produktów roślinnych	zł	35 912	16 830	25 344	40 279	72 523	256 960	738 175
SE140	Zboża	zł	14 767	7 179	10 687	16 813	31 564	78 079	218 494
SE145	Rośliny białkowe	zł	296	273	270	300	426	412	512
SE150	Ziemniaki	zł	3 844	1 874	3 177	5 212	6 480	3 582	436
SE155	Buraki cukrowe	zł	3 195	887	2 117	3 737	9 285	17 579	28 764
SE160	Rośliny oleiste	zł	820	233	500	839	2 038	8 334	30 103
SE165	Rośliny przemysłowe	zł	532	290	611	602	530	154	0
SE170	Warzywa i kwiaty	zł	8 282	3 144	4 933	7 264	15 762	140 230	442 040
SE175	Owoce	zł	3 542	2 558	2 726	4 782	4 731	2 323	14 086
SE180	Owoce cytrusowe	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE185	Wina i winogrona	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE190	Oliwki i olej z oliwek	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE195	Powierzchnia paszowa	zł	191	172	69	141	893	728	-85
SE200	Inne produkty pochodzenia roślinnego	zł	442	221	253	588	813	5 537	3 825
SE206	Produkcja zwierzęca	zł	41 107	9 172	19 566	54 320	119 480	272 465	817 752
SE211	Zmiana wartości zwierząt	zł	219	-679	-831	374	4 048	14 340	38 874
SE216	Mleko krowie i przetwory z mleka	zł	16 514	3 205	7 158	23 781	56 953	74 134	19 896
SE220	Wołowina i cielęcina	zł	3 677	1 216	2 412	5 138	9 257	7 758	2 476
SE225	Wieprzowina	zł	14 893	3 449	7 158	15 052	39 087	169 322	785 444
SE230	Owce i kozy	zł	85	85	122	48	51	75	0
SE235	Mięso dróbów	zł	4 991	357	2 077	8 778	13 569	20 891	9 591
SE240	Jaja	zł	681	632	138	1 600	68	0	0
SE245	Mleko owcze i kozie	zł	14	13	24	4	6	0	0
SE251	Inne zwierzęta i produkty zwierzęce	zł	252	216	477	-82	488	285	344
SE256	Pozostała produkcja	zł	522	331	510	563	824	686	1 076
SE260	Przekazania do gospodarstwa domowego	zł	1 710	1 179	1 644	1 899	2 250	4 548	4 399
SE265	Zużycie wewnętrzne	zł	10 213	4 038	7 258	13 220	22 505	37 755	70 601

Tabela 4.2-4 Koszty według wielkości ekonomicznej

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Srednio - małe	Srednio - duże	Duże	Bardzo duże
				(0 - <4 ESU)	(4 - <8 ESU)	(8 - <16 ESU)	(16 - <40 ESU)	(40 - <100 ESU)	(>= 100 ESU)
SE270	Koszty ogółem	zł	59 143	22 772	36 623	72 253	136 304	384 465	1 151 220
SE275	Zużycie pośrednie	zł	43 756	15 147	25 872	53 947	104 506	299 444	938 631
SE281	Koszty bezpośrednie	zł	30 891	9 214	16 983	38 519	77 977	221 094	741 634
SE285	Nasiona i sadzonki	zł	2 855	1 203	1 990	3 246	6 199	17 602	58 162
SE295	Nawozy	zł	5 450	2 142	3 637	6 432	12 862	32 506	87 512
SE300	Środki ochrony roślin	zł	2 100	878	1 458	2 476	4 833	10 278	30 913
SE305	Pozostałe koszty bezpośrednie produkcji roślinnej	zł	858	361	430	802	1 989	15 208	36 078
SE310	Pasze zwierząt żywionych systemem wypasowym	zł	5 739	1 631	3 255	8 062	16 264	22 706	7 747
SE315	Pasze dla zwierząt z produkcji własnej	zł	3 965	1 481	2 748	5 709	8 503	7 345	2 175
SE320	Pasze dla trzody chlewnej i drobiu	zł	12 445	2 693	4 983	16 004	32 593	113 318	489 615
SE325	Pasze dla trzody chlewnej i drobiu z produkcji własnej	zł	4 911	1 800	3 278	5 934	12 008	27 878	61 545
SE330	Pozostałe koszty bezpośrednie produkcji zwierzęcej	zł	1 444	306	1 230	1 495	3 238	9 475	31 608
SE331	Koszty bezpośrednie produkcji leśnej	zł	1	0	0	3	0	1	0
SE336	Koszty ogólnogospodarcze	zł	12 865	5 933	8 889	15 428	26 529	78 350	196 997
SE340	Koszty utrzymania maszyn i budynków	zł	3 171	1 165	2 088	4 167	7 190	12 379	36 617
SE345	Energia	zł	5 957	2 476	3 884	6 684	12 933	51 047	142 604
SE350	Usługi	zł	2 262	1 428	1 852	2 794	3 618	6 105	7 973
SE356	Pozostałe koszty ogólnogospodarcze	zł	1 474	864	1 066	1 783	2 788	8 819	9 802
SE360	Amortyzacja	zł	12 626	6 831	9 409	15 120	24 519	54 508	123 215
SE365	Koszty czynników zewnętrznych	zł	2 761	795	1 341	3 187	7 279	30 513	89 373
SE370	Wynagrodzenia	zł	1 543	481	761	1 807	3 763	17 721	51 589
SE375	Czynsze	zł	469	116	241	513	1 281	5 155	16 319
SE380	Odsetki	zł	749	197	339	866	2 236	7 637	21 465

Tabela 4.2-5 Dopłaty według wielkości ekonomicznej

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Srednio - małe	Srednio - duże	Duże	Bardzo duże
				(0 - <4 ESU)	(4 - <8 ESU)	(8 - <16 ESU)	(16 - <40 ESU)	(40 - <100 ESU)	(>= 100 ESU)
SE600	Saldo bieżących dopłat i podatków	zł	1 622	596	1 072	2 184	4 218	2 553	2 075
SE605	Dopłaty do działalności operacyjnej	zł	2 000	1 130	1 661	2 396	3 710	4 862	5 529
SE610	Dopłaty do produkcji roślinnej	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE611	Dopłaty wyrównawcze / płatności obszarowe	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE612	Dopłaty za odlogowanie	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE613	Pozostałe dopłaty do produkcji roślinnej	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE615	Dopłaty do produkcji zwierzęcej	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE616	Dopłaty do produkcji mleka	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE617	Dopłaty do pozostałej produkcji bydłowej	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE618	Dopłaty do produkcji owiec i kóz	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE619	Pozostałe dopłaty do produkcji zwierzęcej	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE620	Pozostałe dopłaty	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE625	Dopłaty do zużycia pośredniego	zł	210	121	171	233	377	874	2 656

Tabela 4.2-6 Saldo dopłat i podatków według wielkości ekonomicznej

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Srednio - małe	Srednio - duże	Duże	Bardzo duże
				(0 - <4 ESU)	(4 - <8 ESU)	(8 - <16 ESU)	(16 - <40 ESU)	(40 - <100 ESU)	(>= 100 ESU)
SE600	Saldo bieżących dopłat i podatków	zł	1 622	596	1 072	2 184	4 218	2 553	2 075
SE605	Dopłaty do działalności operacyjnej	zł	2 000	1 130	1 661	2 396	3 710	4 862	5 529
SE395	Saldo podatku VAT (z wyłączeniem inwestycji)	zł	326	-109	-10	612	1 671	497	1 843
SE390	Podatki	zł	704	425	579	825	1 163	2 806	5 298
SE405	Saldo dopłat i podatków związanych z inwestycjami	zł	978	485	550	1 248	2 842	2 472	1 493
SE406	Dopłaty do inwestycji	zł	1 680	650	887	2 169	5 086	8 788	5 200
SE407	Dopłaty za wycofanie się z produkcji mleka	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE408	Podatek VAT zapłacony od inwestycji	zł	702	165	337	921	2 244	6 316	3 707

Tabela 4.2-7 Dochód na gospodarstwo rolne według wielkości ekonomicznej

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Średnio - małe	Średnio - duże	Duże	Bardzo duże
				(0 - <4 ESU)	(4 - <8 ESU)	(8 - <16 ESU)	(16 - <40 ESU)	(40 - <100 ESU)	(>= 100 ESU)
SE131	Wartość produkcji ogółem	zł	77 541	26 333	45 421	95 162	192 826	530 110	1 557 003
SE275	Zużycie pośrednie	zł	43 756	15 147	25 872	53 947	104 506	299 444	938 631
SE600	Saldo bieżących dopłat i podatków	zł	1 622	596	1 072	2 184	4 218	2 553	2 075
SE410	Wartość dodana brutto	zł	35 407	11 783	20 620	43 399	92 539	233 219	620 447
SE360	Amortyzacja	zł	12 626	6 831	9 409	15 120	24 519	54 508	123 215
SE415	Wartość dodana netto	zł	22 781	4 952	11 211	28 279	68 020	178 711	497 232
SE365	Koszty czynników zewnętrznych	zł	2 761	795	1 341	3 187	7 279	30 513	89 373
SE405	Saldo dopłat i podatków związanych z inwestycjami	zł	978	485	550	1 248	2 842	2 472	1 493
SE420	Dochód z rodzinnego gospodarstwa rolnego	zł	20 998	4 642	10 419	26 340	63 583	150 670	409 352

Tabela 4.2-8 Dochód na osobę według wielkości ekonomicznej

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Średnio - małe	Średnio - duże	Duże	Bardzo duże
				(0 - <4 ESU)	(4 - <8 ESU)	(8 - <16 ESU)	(16 - <40 ESU)	(40 - <100 ESU)	(>= 100 ESU)
SE425	Wartość dodana netto na osobę pełnozatrudnioną ogółem	zł/A WU	12 791	3 678	6 773	14 092	29 971	52 418	81 953
SE430	Dochód z rodzinnego gospodarstwa rolnego na osobę pełnozatrudnioną nieopłaconą	zł/F WU	12 955	3 583	6 622	14 701	32 972	76 305	235 220

Tabela 4.2-9 Bilans według wielkości ekonomicznej

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Średnio - małe	Średnio - duże	Duże	Bardzo duże
				(0 - <4 ESU)	(4 - <8 ESU)	(8 - <16 ESU)	(16 - <40 ESU)	(40 - <100 ESU)	(>= 100 ESU)
SE436	Aktywa ogółem	zł	337 761	137 287	326 540	357 201	611 169	1 330 596	3 071 000
SE441	Aktywa trwałe	zł	293 899	119 143	297 597	299 595	519 238	1 100 648	2 586 727
SE446	Ziemia, uprawy trwałe i kwoty produkcyjne	zł	88 738	24 048	154 772	49 612	78 276	103 586	143 725
SE450	Budynki	zł	123 343	62 849	90 006	145 782	240 312	624 544	1 750 785
SE455	Maszyny i urządzenia	zł	68 736	29 215	46 310	85 741	160 004	317 867	630 830
SE460	Zwierzęta reprodukcyjne płci żeńskiej	zł	13 083	3 030	6 510	18 460	40 647	54 651	61 387
SE465	Aktywa bieżące	zł	43 862	18 144	28 943	57 606	91 931	229 948	484 273
SE470	Zwierzęta produkcyjne	zł	9 458	3 257	5 743	11 325	23 211	58 467	212 383
SE475	Zapasy produktów rolnych	zł	18 259	8 327	13 524	23 281	38 669	62 445	71 517
SE480	Pozostałe aktywa bieżące	zł	16 145	6 561	9 675	22 999	30 050	109 036	200 373
SE485	Zobowiązania ogółem	zł	26 876	5 145	10 248	29 195	81 709	380 028	1 121 905
SE490	Kredyty długo- i średnioterminowe	zł	19 983	3 306	6 927	20 821	62 872	311 448	937 643
SE495	Kredyty krótkoterminowe	zł	6 893	1 839	3 321	8 374	18 837	68 580	184 261
SE501	Kapitał własny	zł	310 885	132 142	316 292	328 006	529 459	950 567	1 949 095

Tabela 4.2-10 Wskaźniki finansowe według wielkości ekonomicznej

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Średnio - małe	Średnio - duże	Duże	Bardzo duże
				(0 - <4 ESU)	(4 - <8 ESU)	(8 - <16 ESU)	(16 - <40 ESU)	(40 - <100 ESU)	(>= 100 ESU)
SE506	Zmiana wartości kapitału własnego	zł	54 472	-2 438	122 367	7 622	33 137	141 860	358 830
SE510	Średnia wartość kapitału w gospodarstwie	zł	253 964	120 169	178 208	315 038	530 345	1 162 900	2 690 083
SE516	Inwestycje brutto	zł	65 431	4 496	130 225	20 274	51 759	174 343	607 441
SE521	Inwestycje netto	zł	52 806	-2 335	120 816	5 155	27 239	119 835	484 225
SE526	Przepływ gotówki (1)	zł	29 600	10 100	16 908	37 185	77 512	174 912	482 887
SE530	Przepływ gotówki (2)	zł	-34 634	5 304	-113 909	17 899	31 733	21 549	58 910

4.3. Grupowanie gospodarstw rolnych według powierzchni użytków rolnych

Tabela 4.3-1 Populacja i próba gospodarstw według powierzchni użytków rolnych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Średnio - małe	Średnio - duże	Duże	Bardzo duże
				(<= 5 ha)	(5<-10 ha)	(10<-20 ha)	(20<-30 ha)	(30<-50 ha)	(> 50 ha)
SYS02	Liczba reprezentowanych gospodarstw		268 955	15 741	77 298	114 147	38 576	18 661	4 532
SYS03	Liczba gospodarstw w próbie		4 335	192	776	1 754	857	556	200
SYS04	Kurs wymiany zł na EURO		4,5268	4,5268	4,5268	4,5268	4,5268	4,5268	4,5268

Tabela 4.3-2 Struktura produkcji i wydajność według powierzchni użytków rolnych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Średnio - małe	Średnio - duże	Duże	Bardzo duże
				(<= 5 ha)	(5<-10 ha)	(10<-20 ha)	(20<-30 ha)	(30<-50 ha)	(> 50 ha)
SE005	Wielkość ekonomiczna	ESU	9,3	6,6	4,9	8,3	13,3	19,0	42,2
SE010	Nakład pracy ogółem	AWU	1,781	1,922	1,527	1,831	1,876	2,012	2,607
SE011	Czas pracy ogółem	h	3 918	4 228	3 359	4 029	4 127	4 426	5 741
SE015	Nakład pracy własnej	FWU	1,621	1,375	1,413	1,705	1,755	1,836	1,865
SE016	Czas pracy własnej	h	3 566	3 025	3 109	3 751	3 862	4 039	4 103
SE020	Nakład pracy najemnej	AWU	0,160	0,547	0,113	0,126	0,121	0,176	0,742
SE021	Czas pracy najemnej	h	352	1 202	250	277	265	387	1 637
SE025	Powierzchnia użytków rolnych	ha	16,0	3,4	7,8	14,3	24,1	36,9	87,8
SE030	Powierzchnia dodzierżawionych użytków rolnych	ha	3,5	0,1	0,8	2,2	5,7	11,6	41,7
SE035	Zboża	ha	9,26	1,30	4,45	8,05	13,78	21,46	60,98
SE041	Pozostałe uprawy polowe	ha	1,69	0,36	0,79	1,47	2,46	3,71	12,33
SE046	Warzywa i kwiaty	ha	0,38	0,33	0,34	0,37	0,44	0,43	0,68
SE050	Winnice	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
SE054	Uprawy trwałe	ha	0,43	1,01	0,49	0,42	0,24	0,12	0,63
SE055	Sady	ha	0,43	1,00	0,49	0,42	0,24	0,12	0,62
SE060	Gaje oliwne	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
SE065	Pozostałe uprawy trwałe	ha	0,00	0,01	0,00	0,00	0,00	0,00	0,01
SE071	Uprawy pastewne	ha	4,3	0,4	1,8	4,0	7,3	11,4	13,3
SE072	Ugory rolnicze	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
SE073	Ziemia odlogowana	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
SE075	Lasy	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
SE080	Zwierzęta ogółem	LU	12,5	11,1	5,8	11,2	18,7	26,9	50,5
SE085	Krowy mleczne	LU	4,55	0,69	2,13	4,43	7,61	10,96	9,91
SE090	Pozostałe bydło	LU	1,84	0,25	0,79	1,74	3,20	4,62	4,92
SE095	Owce i kozy	LU	0,07	0,00	0,01	0,07	0,17	0,13	0,30
SE100	Trzoda chlewna	LU	5,00	1,09	2,44	4,64	6,80	10,34	34,34
SE105	Drób	LU	0,86	8,99	0,30	0,18	0,81	0,53	0,92
SE110	Plon pszenicy	dt/ha	49,7	43,7	45,2	46,8	49,8	52,1	56,2
SE115	Plon kukurydzy	dt/ha	57,0	54,8	61,6	64,6	61,2	61,2	52,1
SE120	Liczba jednostek przeliczeniowych zwierząt żywionych systemem wypasowym na 1 ha	LU/ha	1,49	2,12	1,63	1,54	1,51	1,37	1,13
SE125	Mleczność krow	kg/krowę	4 178	3 416	3 498	3 981	4 381	4 731	5 213

Tabela 4.3-3 Produkcja według wielkości powierzchni użytków rolnych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Srednio - małe	Srednio - duże	Duże	Bardzo duże
				(<= 5 ha)	(5<-10 ha)	(10<-20 ha)	(20<-30 ha)	(30<-50 ha)	(> 50 ha)
SE131	Wartość produkcji ogółem	zł	77 541	118 014	37 459	62 815	107 476	163 906	381 092
SE135	Wartość produkcji roślin i produktów roślinnych	zł	35 912	72 036	20 662	28 739	42 464	60 659	193 550
SE140	Zboża	zł	14 767	2 002	6 358	11 935	22 220	36 610	120 449
SE145	Rośliny białkowe	zł	296	192	181	234	459	722	1 026
SE150	Ziemniaki	zł	3 844	828	2 379	4 125	5 737	5 576	9 003
SE155	Buraki cukrowe	zł	3 195	269	960	2 667	4 994	8 016	29 622
SE160	Rośliny oleiste	zł	820	67	157	391	929	2 662	17 061
SE165	Rośliny przemysłowe	zł	532	331	558	521	622	588	99
SE170	Warzywa i kwiaty	zł	8 282	54 643	5 922	5 235	5 001	4 032	9 699
SE175	Owoce	zł	3 542	12 172	3 903	3 148	1 954	483	3 455
SE180	Owoce cytrusowe	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE185	Wina i winogrona	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE190	Oliwki i olej z oliwek	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE195	Powierzchnia paszowa	zł	191	-29	-23	108	356	1 246	963
SE200	Inne produkty pochodzenia roślinnego	zł	442	1 560	268	375	192	725	2 173
SE206	Produkcja zwierzęca	zł	41 107	45 781	16 563	33 583	64 088	102 186	185 872
SE211	Zmiana wartości zwierząt	zł	219	131	-484	-97	860	2 203	6 854
SE216	Mleko krowie i przetwory z mleka	zł	16 514	1 819	5 662	14 836	29 140	49 795	50 417
SE220	Wołowina i cielęcina	zł	3 677	624	1 719	3 625	6 354	8 199	7 593
SE225	Wieprzowina	zł	14 893	3 043	6 804	13 463	20 057	34 121	106 881
SE230	Owce i kozy	zł	85	5	5	82	190	259	168
SE235	Mięso drobiowe	zł	4 991	30 968	2 103	1 183	7 913	9 007	18 537
SE240	Jaja	zł	681	8 933	47	188	405	86	34
SE245	Mleko owcze i kozie	zł	14	2	10	18	8	31	18
SE251	Inne zwierzęta i produkty zwierzęce	zł	252	387	214	187	20	688	2 223
SE256	Pozostała produkcja	zł	522	198	233	493	924	1 061	1 669
SE260	Przekazania do gospodarstwa domowego	zł	1 710	658	1 388	1 811	2 128	2 273	2 431
SE265	Zużycie wewnętrzne	zł	10 213	1 858	5 321	9 894	15 895	21 770	34 736

Tabela 4.3-4 Koszty według wielkości powierzchni użytków rolnych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Srednio - małe	Srednio - duże	Duże	Bardzo duże
				(<= 5 ha)	(5<-10 ha)	(10<-20 ha)	(20<-30 ha)	(30<-50 ha)	(> 50 ha)
SE270	Koszty ogółem	zł	59 143	93 824	30 834	48 269	80 248	116 586	279 219
SE275	Zużycie pośrednie	zł	43 756	69 384	21 376	35 092	60 992	89 684	218 853
SE281	Koszty bezpośrednie	zł	30 891	48 852	14 271	23 953	44 142	66 343	167 951
SE285	Nasiona i sadzonki	zł	2 855	4 451	1 776	2 287	3 480	5 053	15 605
SE295	Nawozy	zł	5 450	4 897	2 569	4 350	7 783	12 455	35 545
SE300	Środki ochrony roślin	zł	2 100	2 646	1 322	1 647	2 421	3 717	15 510
SE305	Pozostałe koszty bezpośrednie produkcji roślinnej	zł	858	6 046	347	495	720	934	1 574
SE310	Pasze zwierząt żywionych systemem wypasowym	zł	5 739	732	2 402	5 405	9 880	14 957	15 238
SE315	Pasze dla zwierząt z produkcji własnej	zł	3 965	650	1 957	3 922	6 835	8 593	7 311
SE320	Pasze dla trzody chlewnej i drobiu	zł	12 445	29 111	5 459	8 813	17 753	22 600	78 176
SE325	Pasze dla trzody chlewnej i drobiu z produkcji własnej	zł	4 911	979	2 699	4 726	7 092	9 688	22 695
SE330	Pozostałe koszty bezpośrednie produkcji zwierzęcej	zł	1 444	969	395	957	2 104	6 617	6 299
SE331	Koszty bezpośrednie produkcji leśnej	zł	1	0	0	0	0	10	5
SE336	Koszty ogólnogospodarcze	zł	12 865	20 532	7 105	11 139	16 849	23 341	50 902
SE340	Koszty utrzymania maszyn i budynków	zł	3 171	2 608	1 560	2 853	4 612	6 846	13 195
SE345	Energia	zł	5 957	14 384	3 117	4 717	7 334	10 161	27 329
SE350	Usługi	zł	2 262	1 294	1 473	2 236	3 071	4 065	5 433
SE356	Pozostałe koszty ogólnogospodarcze	zł	1 474	2 247	955	1 332	1 831	2 268	4 944
SE360	Amortyzacja	zł	12 626	17 025	8 085	11 344	16 304	21 560	38 962
SE365	Koszty czynników zewnętrznych	zł	2 761	7 414	1 373	1 833	2 952	5 342	21 405
SE370	Wynagrodzenia	zł	1 543	5 856	991	1 053	1 253	1 794	9 776
SE375	Czynsze	zł	469	154	127	276	689	1 493	6 174
SE380	Odsetki	zł	749	1 405	255	505	1 011	2 055	5 455

Tabela 4.3-5 Dopłaty według wielkości powierzchni użytków rolnych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Średnio - małe	Średnio - duże	Duże	Bardzo duże
				(<= 5 ha)	(5<-10 ha)	(10<-20 ha)	(20<-30 ha)	(30<-50 ha)	(> 50 ha)
SE600	Saldo bieżących dopłat i podatków	zł	1 622	-893	702	1 545	2 624	4 858	6 111
SE605	Dopłaty do działalności operacyjnej	zł	2 000	463	1 125	1 946	2 845	4 687	5 360
SE610	Dopłaty do produkcji roślinnej	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE611	Dopłaty wyrównawcze / płatności obszarowe	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE612	Dopłaty za odlogowanie	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE613	Pozostałe dopłaty do produkcji roślinnej	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE615	Dopłaty do produkcji zwierzęcej	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE616	Dopłaty do produkcji mleka	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE617	Dopłaty do pozostałej produkcji bydłowej	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE618	Dopłaty do produkcji owiec i kóz	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE619	Pozostałe dopłaty do produkcji zwierzęcej	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE620	Pozostałe dopłaty	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE625	Dopłaty do zużycia pośredniego	zł	210	34	112	190	291	428	1 415

Tabela 4.3-6 Saldo dopłat i podatków według powierzchni użytków rolnych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Średnio - małe	Średnio - duże	Duże	Bardzo duże
				(<= 5 ha)	(5<-10 ha)	(10<-20 ha)	(20<-30 ha)	(30<-50 ha)	(> 50 ha)
SE600	Saldo bieżących dopłat i podatków	zł	1 622	-893	702	1 545	2 624	4 858	6 111
SE605	Dopłaty do działalności operacyjnej	zł	2 000	463	1 125	1 946	2 845	4 687	5 360
SE395	Saldo podatku VAT (z wyłączeniem inwestycji)	zł	326	-715	28	248	688	1 375	3 563
SE390	Podatki	zł	704	641	451	649	909	1 204	2 813
SE405	Saldo dopłat i podatków związanych z inwestycjami	zł	978	954	622	948	1 038	1 624	4 693
SE406	Dopłaty do inwestycji	zł	1 680	2 320	886	1 460	2 204	3 380	7 086
SE407	Dopłaty za wycofanie się z produkcji mleka	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE408	Podatek VAT zapłacony od inwestycji	zł	702	1 366	264	512	1 166	1 756	2 393

Tabela 4.3-7 Dochód na gospodarstwo rolne według powierzchni użytków rolnych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Średnio - małe	Średnio - duże	Duże	Bardzo duże
				(<= 5 ha)	(5<-10 ha)	(10<-20 ha)	(20<-30 ha)	(30<-50 ha)	(> 50 ha)
SE131	Wartość produkcji ogółem	zł	77 541	118 014	37 459	62 815	107 476	163 906	381 092
SE275	Zużycie pośrednie	zł	43 756	69 384	21 376	35 092	60 992	89 684	218 853
SE600	Saldo bieżących dopłat i podatków	zł	1 622	-893	702	1 545	2 624	4 858	6 111
SE410	Wartość dodana brutto	zł	35 407	47 737	16 785	29 268	49 109	79 080	168 350
SE360	Amortyzacja	zł	12 626	17 025	8 085	11 344	16 304	21 560	38 962
SE415	Wartość dodana netto	zł	22 781	30 712	8 700	17 924	32 804	57 519	129 388
SE365	Koszty czynników zewnętrznych	zł	2 761	7 414	1 373	1 833	2 952	5 342	21 405
SE405	Saldo dopłat i podatków związanych z inwestycjami	zł	978	954	622	948	1 038	1 624	4 693
SE420	Dochód z rodzinnego gospodarstwa rolnego	zł	20 998	24 251	7 949	17 040	30 891	53 801	112 676

Tabela 4.3-8 Dochód na osobę według powierzchni użytków rolnych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Średnio - małe	Średnio - duże	Duże	Bardzo duże
				(<= 5 ha)	(5<-10 ha)	(10<-20 ha)	(20<-30 ha)	(30<-50 ha)	(> 50 ha)
SE425	Wartość dodana netto na osobę pełnozatrudnioną ogółem	zł/A WU	12 791	15 981	5 699	9 788	17 486	28 589	49 639
SE430	Dochód z rodzinnego gospodarstwa rolnego na osobę pełnozatrudnioną nieopłaconą	zł/F WU	12 955	17 635	5 625	9 993	17 598	29 303	60 415

Tabela 4.3-9 Bilans według powierzchni użytków rolnych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Średnio - małe	Średnio - duże	Duże	Bardzo duże
				(<= 5 ha)	(5<-10 ha)	(10<-20 ha)	(20<-30 ha)	(30<-50 ha)	(> 50 ha)
SE436	Aktywa ogółem	zł	337 761	348 154	248 092	317 164	405 542	537 432	950 737
SE441	Aktywa trwałe	zł	293 899	307 057	226 345	280 997	331 385	451 579	757 051
SE446	Ziemia, uprawy trwałe i kwoty produkcyjne	zł	88 738	32 694	109 529	95 304	52 634	71 998	139 607
SE450	Budynki	zł	123 343	207 622	77 546	113 221	153 703	201 367	286 963
SE455	Maszyny i urządzenia	zł	68 736	65 095	34 058	60 305	102 485	143 586	289 769
SE460	Zwierzęta reprodukcyjne płci żeńskiej	zł	13 083	1 646	5 212	12 166	22 564	34 628	40 712
SE465	Aktywa bieżące	zł	43 862	41 097	21 747	36 167	74 157	85 853	193 685
SE470	Zwierzęta produkcyjne	zł	9 458	8 840	4 284	8 377	13 533	21 826	41 455
SE475	Zapasy produktów rolnych	zł	18 259	6 971	10 130	16 905	26 172	38 455	79 697
SE480	Pozostałe aktywa bieżące	zł	16 145	25 285	7 333	10 885	34 452	25 573	72 533
SE485	Zobowiązania ogółem	zł	26 876	73 818	7 642	16 910	35 032	67 054	208 064
SE490	Kredyty długo- i średnioterminowe	zł	19 983	63 117	5 162	11 896	25 160	50 098	158 588
SE495	Kredyty krótkoterminowe	zł	6 893	10 701	2 480	5 013	9 872	16 955	49 476
SE501	Kapitał własny	zł	310 885	274 336	240 449	300 254	370 510	470 379	742 673

Tabela 4.3-10 Wskaźniki finansowe według powierzchni użytków rolnych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Srednio - małe	Srednio - duże	Duże	Bardzo duże
				(<= 5 ha)	(5<-10 ha)	(10<-20 ha)	(20<-30 ha)	(30<-50 ha)	(> 50 ha)
SE506	Zmiana wartości kapitału własnego	zł	54 472	26 076	81 035	60 147	9 637	23 380	66 770
SE510	Średnia wartość kapitału w gospodarstwie	zł	253 964	318 584	147 226	227 867	354 682	460 676	798 869
SE516	Inwestycje brutto	zł	65 431	56 903	88 673	69 532	22 421	39 039	70 156
SE521	Inwestycje netto	zł	52 806	39 878	80 587	58 188	6 117	17 478	31 194
SE526	Przepływ gotówki (1)	zł	29 600	40 460	14 442	25 183	40 781	63 985	124 914
SE530	Przepływ gotówki (2)	zł	-34 634	-6 349	-74 827	-44 200	20 580	30 996	53 385

Literatura

- [1] FADN. An A to Z of methodology. Office for Official Publications of the European Communities. Luxemburg 1989.
- [2] RI/CC 882 Rev. 7.0. Definitions of Variables used in FADN standard results. EUROPEAN COMMISSION. Brussels 10. October 2002.
- [3] RI/CC 1256 r.3. Farm Return Data Definitions. EUROPEAN COMMISSION. Brussels 2005.
- [4] RI/CC 1296. The weighting system for the UE-FADN results. EUROPEAN COMMISSION. Brussels 1999.
- [5] http://europa.eu.int/comm/agriculture/rca/index_en.cfm.
- [6] http://forum.europa.eu.int/irc/agri/rca/info/data/tabstd_en.htm